Kunnanhallitus

Aika	23.11.2026 klo 16:00 -
Paikka	Kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
3	Kunnanvaltuuston päätösten laillisuus ja täytäntöönpano	5
4	Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2 nähtäville asettaminen	6
5	Periaatteet kunnan kiinteän omaisuuden myymisestä ja vuokralle antamisesta / kunnan asunto- ja yritystontit	31
6	Vesihuollon toiminta-alueen päivittäminen /Nivos Lämpö ja Vesi Oy	35
7	Keski-Uudenmaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen muutossopimus: aiheuttamisperusteinen laskutus	39
8	Valtuustoaloite Tervapääskyjen pesäpaikkojen lisääminen ja turvaaminen	41
9	Valtuustoaloite Kierrättämisen aloittaminen Mäntsälän kunnantalolla järjestetyissä tarjoiluja sisältävissä kokouksissa	47
10	Valtuustoaloite mäntsäläläisten nuorten työllisyyden tukemiseksi	48
11	Viranhaltijapäätökset	51
12	Lautakuntien pöytäkirjat	52
13	Ilmoitusasiat	53

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Havula Tapio	Puheenjohtaja
	Leino Timo	I varapuheenjohtaja
	Kokko Eero	II varapuheenjohtaja
	Ahonen Taina	Jäsen
	Brusila Eerik	Jäsen
	Lampi Satu	Jäsen
	Laukkanen Erkki	Jäsen
	Teppinen Marja	Jäsen
	Vierikko Tarja	Jäsen
Muu	Hallikainen Heli	Valtuuston puheenjohtaja
	Keto-Huovinen Pihla	Valtuuston I varapuheenjohtaja
	Allonen Ilkka	Valtuuston II varapuheenjohtaja
	Laurila Hannu	Esittelijä
	Siikaluoma Esa	Pöytäkirjanpitäjä

Kunnanhallitus 23.11.2026

1
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanhallitus 23.11.2026

Päätösehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kunnanhallitus 23.11.2026

2
Pöytäkirjantarkastajien valinta

Kunnanhallitus 23.11.2026

Päätösehdotus

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Eero Kokko ja Erkki Laukkanen.

Päätös

3
Kunnanvaltuuston päätösten laillisuus ja täytäntöönpano

Kunnanhallitus 23.11.2026
5/00.01.02/2026

Kuntalain 39 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.Täytäntöönpanoon kuuluu olennaisena osana päätösten laillisuuden valvonta. Valvonta antaa mahdollisuuden korjata laillisuusvirheet, jotka muutoin voivat johtaa valituksiin. Käytännössä hallitus päättää asiasta valtuuston kokouksen jälkeisessä kokouksessaan.

Valvonnan kohteena ovat kaikki valtuuston päätökset ja valvonta kohdistuu mahdollisiin menettelyvirheisiin, toimivallan ylityksiin ja muihin laillisuusvirheisiin. Sen sijaan hallitus ei voi kieltäytyä täytäntööpanemasta päätöstä sillä perusteella, että se on epätarkoituksenmukainen. Jos hallitus katsoo, että päätös on lainvastainen,sillä on velvollisuus olla panematta päätöstä täytäntöön ja saatettava asia viipymättä valtuuston käsiteltäväksi.

Kunnanvaltuuston 16.11.2026 kokouksen pöytäkirja on nähtävillä 20.11.2026 ja luettavissa Internet-sivuilla osoitteessa www.mantsala.fi-Esityslistat ja pöytäkirjat.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää todeta KunL 96 §:n mukaisesti valtuuston 16.11.2026 pidetyn kokouksen päätösten syntyneen laillisessa järjestyksessä ja olevan täytäntöönpanokelpoisia

Päätös

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

4
Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2 nähtäville asettaminen

Kuntakehityslautakunta 30.10.2024 § 109

Aiemmat käsittelyvaiheet
2018: Mäntsälän yleiskaavan 2050 laatiminen käynnistettiin keväällä 2018 (KH 5.3.2018 §56). Samalla asetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtäville. OAS oli nähtävillä 28.3.-21.6.2018 välisen ajan. OAS:ia on päivitetty yleiskaavatyön edetessä 16.10.2019 KKLTK §105 sekä 14.12.2023 KKLTK §106.

2020: Mäntsälän yleiskaava 2050:n kehityskuvat asetettiin nähtäville 16.9.2020 § 70. Kehityskuvista saatiin 23 lausuntoa ja 29 mielipidettä.

2021: KKLTK päätti 27.1.2021/ § 6 siirtymisen kehityskuvavaiheesta yleiskaavaluonnoksen laatimiseen "Kultainen keskitie" -vaihtoehdon pohjalta. Kuntakehityslautakunta asetti 16.6.2021 § 86 Mäntsälän yleiskaavan 2050 luonnoksen nähtäville 7.7.-1.10.2021 väliseksi ajaksi ja päätti jatkaa 8.9.2021 § 100 kokouksessaan yleiskaavaluonnoksen nähtävilläoloa 15.12.2021 asti. Luonnoksesta saatiin 21 lausuntoa ja 82 mielipidettä.

2022: Kunnanhallitus päätti (21.11.2022 § 236), että Mäntsälän yleiskaavaa 2050 jatketaan strategisena. Näin ollen yleiskaavatyön tekemistä jatkettiin nimellä Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050.

2023: Kuntakehityslautakunta päätti (15.2.2023 § 15) yleiskaavan tavoitteista ja niitä tukevista toimenpiteistä.

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos
Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana koko kunnan alueelle. Mäntsälän maankäyttöä tarkastellaan strategisen yleiskaavan myötä kokonaisuutena. Siinä näkyvät Mäntsälän kunnan maankäytön suuret linjat ja tavoitteet sekä erilaisten toimintojen yhteensovittaminen ja yleispiirteiset aluevaraukset, jotka edelleen ohjaavat asemakaavoitusta ja tarvittaessa osayleiskaavoitusta. Kaavan laatimisprosessi noudattaa maankäyttö- ja rakennuslaissa määriteltyä yleiskaavan laatimisprosessia.

Mäntsälän strateginen yleiskaava tulee kumoamaan voimaantullessaan Mäntsälässä nykyisin voimassaolevat kahdeksan osayleiskaavaa.

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnosvaiheessa on viety päätökseen aiemmin aloitetut ja yleiskaavatyötä varten tilatut selvitykset.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Näistä kaksi selvitystä eli pien- ja pohjavesiselvitykset ovat viimeistelemättä ja valmistuvat yleiskaavaehdotusvaiheeseen.

Strategisen yleiskaavaluonnoksen valmistelua on tehty vuorovaikutuksessa kuntakehityslautakunnan kanssa. Mäntsälän kunnan hallintosäännön mukaan kuntakehityslautakunta päättää yleiskaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta.

Rakentamislaki
Mäntsälän strateginen yleiskaavan 2050 laadinta ajoittuu aikaan, jolloin vuodesta 2000 voimassa ollut maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) uudistuu. MRL jakautuu neljäksi laiksi: rakentamislaki, alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki. Rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025. Alueidenkäyttölaki on vielä laadintavaiheessa, mutta laki oltaisiin asettamassa lausunnoille loppuvuonna 2024.

Rakentamislaki ohjaa rakentamista niin asemakaava-alueilla kuin niiden ulkopuolella, ja tuo merkittäviä muutoksia rakennuspaikkojen vaatimuksiin ja lupakäytäntöihin. Lain tavoitteena on sujuvoittaa kaavoitus-, lupa- ja valitusprosesseja. Kaksi nk. korjaussarjaa, joissa lakia muokataan, ovat jo tulossa ennen lain voimaantuloa.

Mäntsälässä rakentamislakia on pyritty huomiomaan parhaimman saatavilla olevan tiedon valossa. Uusi rakentamislupa muuttaa erityisesti haja-asutusalueiden asuinrakentamista poistamalla emätilaperiaatteen. Kunnan tulee tarkastella rakennusten sijoittumisen edellytyksiä uusien määräysten mukaisesti, jotta maanomistajien yhdenvertaisuus edelleen toteutuu. Mäntsälä varautuu lakiin myös uudistamalla kunnan rakennusjärjestyksen tukemaan lain toimeenpanoa.

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnoksen keskeinen sisältö
Strategisessa yleiskaavassa on osoitettu maankäytön yleispiirteiset suuntaviivat vuoteen 2050 ja tämän vuoksi kaavasta on tehty joustava ja yhdyskuntarakenteellista kehitystä ohjaava. Mäntsälän strategisen yleiskaavan tarkoituksena on ennakoida tulevaisuuden tarpeita ja auttaa kuntaa varautumaan muutoksiin pitkällä aikavälillä.

Kaavatyössä määritellään askelmerkit Mäntsälän kehittymiselle asumisen, elinkeinojen, liikennejärjestelmän, kestävyyden, virkistyksen, viher- ja siniverkoston ja erityisten ympäristöarvojen näkökulmista. Strategisessa yleiskaavassa ei ratkaista eri maankäyttömuotojen tarkkaa sijaintia tai tarkkoja rajoja. Tarkemmat aluerajaukset ja maankäytön sisältö ja laajuus täsmentyvät yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 tarkoituksena on ennakoida tulevaisuuden tarpeita ja auttaa kuntaa varautumaan tuleviin muutoksiin. Maankäytön suunnittelun lähtökohtana tulee olla olemassa olevan

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

yhdyskuntarakenteen hyödyntäminen, ja kunnallistekniikka, tieverkko, rakennuskanta ja palvelut on käytettävä mahdollisimman tehokkaasti hyväksi.

Aluevarausten lähtökohtana on rakennettujen alueiden ja niiden lähialueiden osalta pääsääntöisesti nykyinen maankäyttö. Yleisen edun vaatimat ratkaisut, kyläkuvalliset näkökohdat ja rakennuskannan ikääntyminen antavat aihetta tarkistuksiin.

Mäntsälän strategisen yleiskaavan päätavoitteiksi on nostettu (Kuntakehityslautakunta 15.2.2023 § 15)
• Riittävät, monipuoliset ja kilpailukykyiset kaavavarannot asuin- ja yritysrakentamisen tarpeisiin
• Kasvun ohjaaminen kirkonkylän ja Hyökännummen asemakaava-alueilla
• Kyläkeskuksien kehittäminen ja haja-asutusalueiden maankäytön ohjaaminen
• Luonnonläheisesti kasvava ja kehittyvä Mäntsälä
• Liikenneverkon kehittäminen ja kestävä liikkuminen

Kaavassa esitetään jatkosuunnittelua varten strategisia kehittämislinjauksia, tarkempia alueisiin ja kohteisiin liittyviä kaavamerkintöjä määräyksineen sekä informatiivisia muiden viranomaisten ja tiedontuottajien tuottamaan paikkatietoon perustuvia merkintöjä. Kaavan yleismääräykset koskevat koko kaava-aluetta. Yksittäiseen kaavamerkintään liittyy otsikon lisäksi useimmiten kaavamääräys.

Mäntsälän kunnan asettama väestönkasvutavoite on 0,3–1,0 % / vuosi, johon strategisessa yleiskaavassa varaudutaan. Suomalaisen aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n väestöennusteen mukaan Mäntsälän väestö kasvaisi 1 400 asukkaalla eli 6,7, % vuosien 2021 – 2040 aikana. Vuotta kohden väestö kasvaisi 74 asukkaalla eli 0,4 %. Tämän mukaisesti yleiskaavan tavoitevuonna 2050 Mäntsälässä asuisi 23 000 - 24 000 asukasta.

Väestökehitys vastaa myös Uudenmaan liiton samaan aikaan valmistelemien väestö- ja työpaikkaskenaarioiden keskimääräisiä näkemyksiä.

Yleiskaavatyössä on huomioitu Helsingin seudun MAL-sopimuksen mukaiset asuntotuotantotavoitteet sekä asemakaavatarve. Mäntsälän asuntotuotantotavoite vuosille 2023–2026 on 210 asuntoa vuodessa ja asemakaavatarve on 19 100 k-m²/vuosi. Asuntotuotannon osalta yleiskaavassa varaudutaan minimissään nykyisen vuotuisen 150 asunnon valmistumistahdin jatkumiseen. Asuinrakentamisen mitoitus perustuu siihen, että 95 % kohdentuu ensisijaisille vyöhykkeille ja loput 5 % haja-asutusalueille, jossa uusia rakentamismahdollisuuksia luodaan erityisesti kyliin.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Taajamien kehittämisessä tavoitteena on tehostaa, täydentää ja tiivistää taajamien rakennetta, erityisesti rakenteen sisällä olevia rakentamattomia alueita. Kirkonkylää ympäröiviä alueita on osoitettu uuden asuinalueen alueiksi. Kirkonkylän keskusta toimii palvelukeskuksena ja keskeisenä kerrostalorakentamisen alueena. Asemanseutu on kirkonkylän toinen tehokkaan rakentamisen alue, jonka palveluita kehitetään taajaman luoteisosan asukkaiden tarpeisiin. Lisäksi asemaa kehitetään joukkoliikenteen solmukohtana ja eri kulkumuotojen vaihtopaikkana. Hyökännummi on kehittyvä taajama, missä on tulevaisuudessa monipuolista asumista, työpaikkoja ja lähipalveluita.

Tilaa vaativien elinkeinotoimintojen alueita on osoitettu Kapulin, Veturin ja Poikkitien yritysalueille. Uusia kehitettäviä tilaa vaativia elinkeinoalueita on osoitetta Kapulin, Veturin, Poikkitien ja Linnalan yritysalueiden laajenemisalueiksi. Uusia teollisuuden ja varastoinnin reservialueita on osoitettu Levantoon Helsinki-Lahti moottoritien läheisyyteen, Hirvihaaraan Hyvinkäänties ja Kuntomajantien risteysalueelle, Tikkaroon Eteläisen Pikatien ja Alhonkulmantien risteysalueelle sekä Arolaan Eteläisen Pikatien ja Nummistentien väliselle alueelle. Alueet vaativat tarkempaa suunnittelua, jonka myötä alueen käyttötarkoitus ja rajaus määritellään.

Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa 2050 esitetyn maankäytön strategian mukaan eriluonteisilla alueilla tavoitellaan eheytyvää ja tiivistyvää yhdyskuntarakennetta, johon pyritään muun muassa luomalla edellytykset kattaville joukkoliikenneyhteyksille, käveltävälle ja pyöräiltävälle ympäristölle sekä turvalliselle ja laadukkaalle kävelyn ja pyöräilyn reitistölle. Myös yleiskaavan liikenneverkkoa koskevien tavoitteiden osalta linjataan, että kestävien kulkumuotojen käyttöä edistetään kunnan yhdyskuntarakenteen erityispiirteisiin sopivilla tavoilla.

Mäntsälän laajat yhtenäiset metsäalueet toimivan ekologisen verkoston ja luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä juuri laaja-alaisuutensa ja yhtenäisyytensä takia. Nämä yhdessä luonnonsuojelualueiden kanssa luovat rungon ekologiselle verkostolle. Keskeinen ekologinen verkosto, jonka ytiminä toimivat laajat metsäiset ydinalueet ovat yleensä metsätalousalueita, joita on tarve suojella muilta suurimittakaavaisilta aluetta pirstovilta maankäyttömuodoilta. Ne ovat tuottamansa puunkasvun johdosta myös tärkeitä hiilinielualueita koko Helsingin seudun tarkastelussa.

Viherverkon vastinparina toimii siniverkosto. Laki vesienhoidosta korostaa sekä pinta- että pohjavesien laadullista kehittämistä. Yleiskaavakartalla osoitetaan myös luonnon- ja kulttuuriperinnön kohteita ja alueita niiden arvoa korostavalla arvomerkinnällä.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Koska Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 merkintöjen luonne ja tarkkuustaso on hyvin erilainen kuin Mäntsälän yleiskaava 2050 luonnos 1, ei ole ollut tarkoituksenmukaista kirjoittaa vastineita 1:1 yleiskaavaluonnos 1 palautteeseen, koska pääasiallisesti merkinnät ja sisältö eivät ole verrattavissa toisiinsa. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos on siten kokonaisuudessaan vastine Mäntsälän yleiskaava 2050 luonnos 1:stä saatuihin mielipiteisiin, lausuntoihin ja kannanottoihin.

Oheismateriaalina Mäntsälän kunnan kotisivuilla oleva osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä yleiskaavaa varten tehdyt selvitykset ja inventoinnit.

Valmistelija

kaavoituspäällikkö Maria Isotupa, maria.isotupa@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Outi Kampman, outi.kampman@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Juuso Muttilainen, juuso.muttilainen@mantsala.fi

Esittelijä

Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää
1. asettaa liitteenä olevat Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 luonnoksen ja -selostuksen maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 17.1.2025 saakka (valmisteluvaiheen kuuleminen)
2. antaa Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnoksen kokonaisuudessaan vastineeksi Mäntsälän yleiskaava 2050 luonnos 1:ssä saatuihin mielipiteisiin, lausuntoihin ja kannanottoihin
3. pyytää Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 luonnoksesta tarpeelliset lausunnot
4. valtuuttaa kaavatiimin tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin vähäisiä teknisiä muutoksia ja oikolukua ja tarvittaessa tuottamaan yleiskaavaratkaisua havainnollistavaa lisämateriaalia
5. lähettää asian kunnanhallitukselle tiedoksi.

Käsittely kokouksessa

Kaavoituspäällikkö Maria Isotupa oli kuultavana asiantuntijana.

Lautakunta keskusteli asiasta ja teki useita teknisiä korjauksia ja täsmennyksiä kaavaselostukseen.

Keskustelun aikana Jyrki Kosonen esitti, että Arola-Jokelanseutu merkitään kyläalue-merkinnällä kaavakarttaan ja -selostukseen. Kaavakarttaan tulee merkitä kyläalue tienvarsiasutuksena, alkaen Pikku-Arola – Linjatie - Halkiantie + jatke – Nummistentie Jokelanseudun kerhotalolle saakka.

Perusteluna mainitaan, että alueella on jo kattava vesi- ja viemäriverkosto (Vesiosuuskunta Suoni), Haarajoen juna-aseman läheisyys sekä se, että

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

voimassa olevassa Arolan-Jokelanseudun osayleiskaavassa aluetta kehitetään nykyisen kaltaisena maaseutumaisena kyläalueena.

Juha-Matti Inkinen esitti, että luonnoksesta poistetaan LUO(2)-merkintä: "Sulkavanjärvi; metsälaitumet 154 ha", koska selkeitä perusteita ei ole yksilöity alueella.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Yleiskaavakartta - Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos
Liite 2. Yleiskaavaselostus - Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos

Juha-Matti Inkinen oli poissa käsittelyn aikana 18.50-18.54.

Kuntakehityslautakunta 06.11.2024 § 123

Kuntakehityslautakunta päätöksellään §109 palautti 30.11.2024 päivätyn Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 valmisteluun.

6.11.2024 päivättyyn Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 kaavakarttaan ja kaavaselostukseen on tehty seuraavat muutokset kuntakehityslautakunnan päätöksen mukaisesti:

Kaavakartta:
•Kyläalue – merkintä on lisätty Arola-Jokelanseudun alueelle tienvarsiasutuksena, alkaen Pikku-Arola-Linjatie-Halkiantie + jatke Nummistentielle Jokelanseudun kerhotalolle
•lisätty kaavakarttaan nimi ”Arola-Jokelanseutu”

Kaavakartta ja kaavaselostus:
•Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue -merkintä eli luo(2) -merkintä ”Sulkavanjärvi. Metsälaitumet 154 ha" on poistettu kaavakartasta ja sama muutos tehty kaavaselostukseen.
•Kaavakartan ”Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue” merkinnän määräyksestä ”Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilyttämisedellytykset. Alueella on voimassa maankäyttö-

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- ja täyttämistöitä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä sekä muualla kuin maa- ja metsätalousalueella puiden kaatamista. Alueella voidaan tehdä hoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Alueet on listattu tarkemmin kaavaselostuksessa. Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.” poistettiin teksti ”tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä” ja sama muutos tehty kaavaselostukseen.

Kaavaselostus
•Kyläalue-merkintää koskevaan osuuteen kaavaselostuksessa lisättiin kappale: ”Arola-Jokelanseudun kyläaluemerkintä perustuu Haarajoen juna-aseman läheisyyteen sekä alueella olevaan kattavaan vesi- ja viemäriverkostoon (Vesiosuuskunta Suoni).” sekä teksti ”Merkinnällä on osoitettu seuraavat kylät: Saari, Sälinkää, Hirvihaara, Ohkola, Numminen, Sääksjärvi ja Arolan-Jokelanseutu.”
•useita teknisiä korjauksia ja täsmennyksiä

Valmistelija kaavoituspäällikkö Maria Isotupa, maria.isotupa@mantsala.fi

Esittelijä Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa

Päätösehdotus Kuntakehityslautakunta päättää
1. asettaa liitteenä olevat Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 luonnoksen ja -selostuksen maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 17.1.2025 saakka (valmisteluvaiheen kuuleminen)
2. antaa Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnoksen kokonaisuudessaan vastineeksi Mäntsälän yleiskaava 2050 luonnos 1:ssä saatuihin mielipiteisiin, lausuntoihin ja kannanottoihin
3. pyytää Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 luonnoksesta tarpeelliset lausunnot
4. valtuuttaa kaavatiimin tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin vähäisiä teknisiä muutoksia ja oikolukua ja tarvittaessa tuottamaan yleiskaavaratkaisua havainnollistavaa lisämateriaalia
5. lähettää asian kunnanhallitukselle tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Yleiskaavakartta - Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos 6.11.2024

Liite 2. Yleiskaavaselostus - Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos 6.11.2024

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Kuntakehityslautakunta 29.10.2025 § 123

Aiemmat käsittelyvaiheet
2018: Mäntsälän yleiskaavan 2050 laatiminen käynnistettiin keväällä 2018 (KH 5.3.2018 §56). Samalla asetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtäville. OAS oli nähtävillä 28.3.-21.6.2018 välisen ajan. OAS:ia on päivitetty yleiskaavatyön edetessä 16.10.2019 KKLTK §105 sekä 14.12.2023 KKLTK §106.

2020: Mäntsälän yleiskaava 2050:n kehityskuvat asetettiin nähtäville 16.9.2020 § 70. Kehityskuvista saatiin 23 lausuntoa ja 29 mielipidettä.

2021: Kuntakehityslautakunta päätti 27.1.2021/ § 6 siirtymisen kehityskuvavaiheesta yleiskaavaluonnoksen laatimiseen "Kultainen keskitie" -vaihtoehdon pohjalta. Kuntakehityslautakunta asetti 16.6.2021 § 86 Mäntsälän yleiskaavan 2050 luonnoksen nähtäville 7.7.-1.10.2021 väliseksi ajaksi ja päätti jatkaa 8.9.2021 § 100 kokouksessaan yleiskaavaluonnoksen nähtävilläoloa 15.12.2021 asti. Luonnoksesta saatiin 21 lausuntoa ja 82 mielipidettä.

2022: Kunnanhallitus päätti (21.11.2022 § 236), että Mäntsälän yleiskaavaa 2050 jatketaan strategisena. Näin ollen yleiskaavatyön tekemistä jatkettiin nimellä Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050.
2023: Kuntakehityslautakunta päätti (15.2.2023 § 15) yleiskaavan tavoitteista ja niitä tukevista toimenpiteistä. Kuntakehityslautakunta hyväksyi (14.12.2023 §106) 14.12.2023 päivätyn tarkistetun osallistumis- ja arvioitisuunnitelman ja lähetti sen tiedoksi kunnanhallitukselle tiedoksi.

2024: Kuntakehityslautakunta päätöksellään §109 palautti 30.10.2024 päivätyn Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 valmisteluun. Kuntakehityslautakunta päätti asettaa 6.11.2024 § 123 Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 luonnoksen maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti nähtäville 18.11.2024-17.1.2025 väliseksi ajaksi; antaa Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnoksen kokonaisuudessaan vastineeksi Mäntsälän yleiskaava 2050 luonnos 1:ssä saatuihin mielipiteisiin, lausuntoihin ja kannanottoihin; pyytää Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 luonnoksesta tarpeelliset lausunnot; valtuuttaa kaavatiimin tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin vähäisiä teknisiä muutoksia ja oikolukua ja tarvittaessa tuottamaan yleiskaavaratkaisua havainnollistavaa lisämateriaalia sekä lähettää asian kunnanhallitukselle tiedoksi. Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 luonnoksesta saatiin 11 mielipidettä ja 31 lausuntoa.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus
Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 laaditaan alueidenkäyttölain tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana koko kunnan alueelle. Mäntsälän kunnan maankäyttöä tarkastellaan strategisen yleiskaavan myötä kokonaisuutena. Siinä näkyvät Mäntsälän kunnan maankäytön suuret linjat ja tavoitteet sekä erilaisten toimintojen yhteensovittaminen ja yleispiirteiset aluevaraukset, jotka edelleen ohjaavat asemakaavoitusta ja tarvittaessa osayleiskaavoitusta, sekä tarkempaa suunnittelua. Kaavatyö on aloitettu maankäyttö- ja rakentamislain (MRL) voimassaolon aikaan. Kaavan laatimisprosessi noudattaa alueidenkäyttölaissa määriteltyä yleiskaavan laatimisprosessia (AKL luku 5).

Mäntsälän strategisen yleiskaavan tullessa voimaan se korvaa kaikki nykyiset Mäntsälässä voimassa olevat kahdeksan osayleiskaavaa. Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 luonnosvaiheessa kaikki yleiskaavatyötä varten tilatut selvitykset on saatettu valmiiksi. Tämän ehdotuksen yhteydessä Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 Liikenneselvitys 2025 (WSP) esitellään päätöksenteon tueksi.

Strategisen yleiskaavaluonnoksen valmistelua on tehty vuorovaikutuksessa kuntakehityslautakunnan kanssa. Mäntsälän kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää yleiskaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta.

Rakentamislaki
Mäntsälän strateginen yleiskaavan 2050 laadinta ajoittuu aikaan, jolloin vuodesta 2000 voimassa ollut maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) uudistuu. MRL jakautuu neljäksi laiksi: rakentamislaki, alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki. Rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025, mikä sisälsi myös nk. korjaussarjan. Alueidenkäyttölaki on ollut lausunnoilla kesällä 2025 ja astunee voimaan vuonna 2026.

Rakentamislaki ohjaa rakentamista niin asemakaava-alueilla kuin niiden ulkopuolella, ja tuo merkittäviä muutoksia rakennuspaikkojen vaatimuksiin ja lupakäytäntöihin. Lain tavoitteena on sujuvoittaa kaavoitus-, lupa- ja valitusprosesseja.

Mäntsälässä rakentamislakia on pyritty huomiomaan parhaimman saatavilla olevan tiedon valossa. Uusi rakentamislupa muuttaa erityisesti haja-asutusalueiden asuinrakentamista poistamalla emätilaperiaatteen. Kunnan tulee tarkastella rakennusten sijoittumisen edellytyksiä uusien määräysten mukaisesti, jotta maanomistajien yhdenvertaisuus edelleen toteutuu. Mäntsälä on myös uudistanut kunnan rakennusjärjestyksen elokuussa 2025 vastaamaan sekä lakimuutoksia että tulevaa strategista yleiskaavaa.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotuksen keskeinen sisältö
Strategisessa yleiskaavassa on osoitettu maankäytön yleispiirteiset suuntaviivat vuoteen 2050 ja tämän vuoksi kaavasta on tehty joustava ja yhdyskuntarakenteellista kehitystä ohjaava. Mäntsälän strategisen yleiskaavan tarkoituksena on ennakoida tulevaisuuden tarpeita ja auttaa kuntaa varautumaan muutoksiin pitkällä aikavälillä.

Mäntsälän maankäyttöä tarkastellaan strategisen yleiskaavan myötä kokonaisuutena vastaten kunnan tarpeeseen saada oma pitkän tähtäimen maankäyttösuunnitelma ja aluekehittämisen selkeät askelmerkit. Kaavatyössä on linjattu Mäntsälän kunnan kehityspolut asumisen, elinkeinojen, liikennejärjestelmän, kestävyyden, virkistyksen sekä viher- ja siniverkoston ja erityisten ympäristöarvojen näkökulmista. Samalla on hahmoteltu laadulliset ja vaiheittaiset tavoitteet sille, millaisessa kunnassa tulevaisuuden mäntsäläläiset asuvat, yrittävät, työskentelevät, liikkuvat ja viettävät vapaa-aikaansa sekä millaiseen Mäntsälään vierailijat ja matkailijat saapuvat. Strategisessa yleiskaavassa ei ratkaista eri maankäyttömuotojen tarkkaa sijaintia tai tarkkoja rajoja. Tarkemmat aluerajaukset ja maankäytön sisältö ja laajuus täsmentyvät yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Maankäytön suunnittelun lähtökohtana ovat olleet olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntäminen, ja kunnallistekniikka, tie- ja katuverkko, rakennuskanta ja palvelut on käytettävä mahdollisimman tehokkaasti hyväksi.

Aluevarausten lähtökohtana on rakennettujen alueiden ja niiden lähialueiden osalta pääsääntöisesti nykyinen maankäyttö. Yleisen edun vaatimat ratkaisut, kyläkuvalliset näkökohdat ja rakennuskannan ikääntyminen antavat aihetta tarkistuksiin.

Mäntsälän strategisen yleiskaavan päätavoitteiksi on nostettu (Kuntakehityslautakunta 15.2.2023 § 15)
• Riittävät, monipuoliset ja kilpailukykyiset kaavavarannot asuin- ja yritysrakentamisen tarpeisiin
• Kasvun ohjaaminen kirkonkylän ja Hyökännummen asemakaava-alueilla
• Kyläkeskuksien kehittäminen ja haja-asutusalueiden maankäytön ohjaaminen
• Luonnonläheisesti kasvava ja kehittyvä Mäntsälä
• Liikenneverkon kehittäminen ja kestävä liikkuminen

Kaavassa esitetään jatkosuunnittelua varten strategisia kehittämislinjauksia, tarkempia alueisiin ja kohteisiin liittyviä kaavamerkintöjä määräyksineen sekä informatiivisia muiden viranomaisten ja tiedontuottajien tuottamaan paikkatietoon perustuvia merkintöjä.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Kaavan yleismääräykset koskevat koko kaava-aluetta. Yksittäiseen kaavamerkintään liittyy otsikon lisäksi useimmiten kaavamääräys.

Mäntsälän kunnan asettama väestönkasvutavoite on 0,3–1,0 % / vuosi, johon strategisessa yleiskaavassa varaudutaan. Suomalainen aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI teki väestöennusteen Mäntsälän kunnalle vuonna 2025, jonka mukaisesti 1 % kasvutavoite -skenaariossa Mäntsälän väestö kasvaisi 6 039 asukkaalla / 28,8 prosentilla vuosien 2023-2050 aikana. Vuotta kohden väestö kasvaisi keskimäärin 224 asukkaalla eli 1,1 %.

Väestökehitys vastaa myös Uudenmaan liiton samaan aikaan valmistelemien väestö- ja työpaikkaskenaarioiden keskimääräisiä näkemyksiä.

Yleiskaavatyössä on huomioitu Helsingin seudun MAL-sopimuksen mukaiset asuntotuotantotavoitteet sekä asemakaavatarve. Mäntsälän asuntotuotantotavoite vuosille 2023–2026 on 210 asuntoa vuodessa ja asemakaavatarve on 19 100 k-m²/vuosi. Asuntotuotannon osalta yleiskaavassa varaudutaan minimissään nykyisen vuotuisen 150 asunnon valmistumistahdin jatkumiseen. Asuinrakentamisen mitoitus perustuu siihen, että 95 % kohdentuu ensisijaisille vyöhykkeille ja loput 5 % haja-asutusalueille, jossa uusia rakentamismahdollisuuksia luodaan erityisesti kyliin. Mäntsälässä MAL 2023-suunnitelman ensisijaisella vyöhykkeellä viitataan kirkonkylän ja Hyökännummen asemakaava-alueisiin.

Taajamien kehittämisessä tavoitteena on tehostaa, täydentää ja tiivistää taajamien rakennetta, erityisesti rakenteen sisällä olevia rakentamattomia alueita. Kirkonkylää ympäröiviä alueita on osoitettu uuden asuinalueen alueiksi. Kirkonkylän keskusta toimii palvelukeskuksena ja keskeisenä kerrostalorakentamisen alueena. Asemanseutu on kirkonkylän toinen tehokkaan rakentamisen alue, jonka palveluita kehitetään taajaman luoteisosan asukkaiden tarpeisiin. Lisäksi asemaa kehitetään joukkoliikenteen solmukohtana ja eri kulkumuotojen vaihtopaikkana. Hyökännummi on kehittyvä taajama, missä on tulevaisuudessa monipuolista asumista, työpaikkoja ja lähipalveluita.

Tilaa vaativien elinkeinotoimintojen alueita on osoitettu Kapulin, Veturin ja Poikkitien yritysalueille. Uusia kehitettäviä tilaa vaativia elinkeinoalueita on osoitetta Kapulin, Veturin, Poikkitien ja Linnalan yritysalueiden laajenemisalueiksi. Uusia teollisuuden ja varastoinnin reservialueita on osoitettu Levantoon Helsinki-Lahti moottoritien läheisyyteen, Hirvihaaraan Hyvinkääntien ja Kuntomajantien risteysalueelle, Tikkaroon Eteläisen Pikatien ja Alhonkulmantien risteysalueelle sekä Arolaan Eteläisen Pikatien ja Nummistentien väliselle alueelle. Alueet vaativat tarkempaa suunnittelua, jonka myötä alueiden käyttötarkoitus ja rajaus määritellään.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Mäntsälän strategisessa yleiskaavassa 2050 esitetyn maankäytön strategian mukaan eriluonteisilla alueilla tavoitellaan eheytyvää ja tiivistyvää yhdyskuntarakennetta, johon pyritään muun muassa luomalla edellytykset kattaville joukkoliikenneyhteyksille, käveltävälle ja pyöräiltävälle ympäristölle sekä turvalliselle ja laadukkaalle kävelyn ja pyöräilyn reitistölle. Myös yleiskaavan liikenneverkkoa koskevien tavoitteiden osalta linjataan, että kestävien kulkumuotojen käyttöä edistetään kunnan yhdyskuntarakenteen erityispiirteisiin sopivilla tavoilla.

Mäntsälän laajat yhtenäiset metsäalueet toimivan ekologisen verkoston ja luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä juuri laaja-alaisuutensa ja yhtenäisyytensä takia. Nämä yhdessä luonnonsuojelualueiden kanssa luovat rungon ekologiselle verkostolle. Keskeinen ekologinen verkosto, jonka ytiminä toimivat laajat metsäiset ydinalueet ovat yleensä metsätalousalueita, joita on tarve suojella muilta suurimittakaavaisilta aluetta pirstovilta maankäyttömuodoilta. Ne ovat tuottamansa puunkasvun johdosta myös tärkeitä hiilinielualueita koko Helsingin seudun tarkastelussa.

Viherverkon vastinparina toimii siniverkosto. Laki vesienhoidosta korostaa sekä pinta- että pohjavesien laadullista kehittämistä. Yleiskaavakartalla osoitetaan myös luonnon- ja kulttuuriperinnön kohteita ja alueita niiden arvoa korostavalla arvomerkinnällä.

Mielipiteet, lausunnot ja kannanotot sekä vastineet niihin
Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 ehdotuksen yhteydessä annetaan vastineet kaikkiin Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 luonnoksesta esitettyihin mielipiteisiin, lausuntoihin ja kannanottoihin.

Yleiskaavaluonnosta koskevia lausuntoja saapui yhteensä 31 kpl. Mielipiteitä saapui 11 kpl, joista yksi oli adressi (allekirjoittajia yhteensä 33 hlö; M1). Lisäksi suullisia mielipiteitä esitettiin asukastilaisuuksissa.

Yleiskaavan luonnoksesta saadut lausunnot käsittelivät pääasiallisesti seuraavana kuvailtuja teemoja. Monissa lausunnoissa korostettiin luonnon monimuotoisuuden, arvokkaiden luontokohteiden ja vesistöjen suojelemisen merkitystä sekä painotettiin tarvetta esittää nämä kohteet riittävällä tarkkuudella kaavakartalla. Useat tahot nostivat esiin liikennejärjestelyiden, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn väylien ja joukkoliikenteen kehittämisen tarpeet, jotta liikkuminen eri alueilla olisi turvallista ja kestävää. Lisäksi lausunnoissa kiinnitettiin huomiota yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen ja uuden rakentamisen ohjaamiseen olemassa olevan infrastruktuurin ja palveluiden läheisyyteen, palvelujen saavutettavuuteen sekä erilaisten väestöryhmien, kuten ikäihmisten, lasten ja erityisryhmien tarpeiden huomioimiseen. Muita keskeisiä aiheita olivat pohjavesialueiden ja vedenhankinnan turvaaminen, elinkeino- ja työpaikka-alueiden sijoittuminen ja laajuus, kulttuuriympäristöjen sekä

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

virkistysalueiden säilyttäminen ja kehittäminen. Lausunnoissa tuotiin esiin, että kaavaratkaisujen vaikutusten arviointia tulee tehdä erityisesti ilmastonmuutoksen hillinnän, kestävän kehityksen sekä liikenneverkoston osalta.

Mielipiteet kohdistuivat suurelta osin yksittäisiin alue- tai rakennuspaikkakohtaisiin huomioihin, sekä muutamien mielipiteiden osalta laajempiin koko kaava-aluetta koskeviin huomioihin. Mielipiteiden vähäisen lukumäärän vuoksi mikään tietty teema ei korostunut erityisen selvästi. Kaavan asuinrakentamisen mitoitukseen kiinnitettiin huomioita kylien ja haja-asutusalueiden elinvoimaisuuden osalta.

Valmistelijat

kaavoituspäällikkö Maria Isotupa, maria.isotupa@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Outi Kampman, outi.kampman@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Juuso Muttilainen, juuso.muttilainen@mantsala.fi

Esittelijä

Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että: 1. asettaa liitteenä olevat Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 ehdotuksen ja -selostuksen alueidenkäyttölain 62 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 31.12.2025 saakka 2. pyytää Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 ehdotuksesta tarpeelliset lausunnot 3. valtuuttaa kaavatiimin tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin vähäisiä teknisiä muutoksia, täsmennyksiä ja oikolukua sekä tarvittaessa tuottamaan yleiskaavaratkaisua havainnollistavaa lisämateriaalia 4. esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus hyväksyy 29.10.2025 päivätyn Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotuksen asettamisen nähtäville muistutuksien esittämistä varten sekä pyytää tarvittavat viranomaislausunnot. Lisäksi kuntakehityslautakunta antaa Mäntsälän strategisen yleiskaavaehdotuksen 2050 vuorovaikutusraportin (liite 5) mukaiset vastineet Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnoksesta esitettyihin mielipiteisiin, lausuntoihin ja kannanottoihin.

Käsittely

Kaavoituspäällikkö Maria Isotupa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Puheenjohtaja ehdotuksesta pidettiin tauko klo 18.42-18.53.

Käsittelyn kuluessa tehtiin kaksi muutosehdotusta koskien luontoteemakarttaa. Juha-Matti Inkisen muutosehdotus liittyi perustettaviin uusiin luonnonsuojelualueisiin. Jyrki Kosonen kannatti ehdotusta.
Asko Eerolan muutosehdotus koski ekologisia yhteyksiä. Juha-Matti Inkinen kannatti ehdotusta.
Koska muutosesityksiä kannatettiin, totesi puheenjohtaja äänestyksien olevan tarpeellisia, ja ehdotti kädennosto-äänestystä.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Ensimmäinen äänestys
Pohjaehdotus
“Uudet luonnonsuojelualueet SL-1
Kaavassa esitetään perustettavaksi 20 uutta luonnonsuojelualuetta SL-1-merkinnällä. Yhdeksän näistä tulee suoraan uusimaa 2050-maakuntakaavasta ja 11 on kunnan kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitysten ja kaavaluonnoksesta saatujen yksityiskohtaisten lausuntojen perusteella valittuja. Alueista on käyty keskustelua mm. Keski-uudenmaan Ympäristökeskuksen ja ELY-keskuksen kanssa ja niillä on selvitysten perusteella sellaisia vähintään maakunnallisia luontoarvoja, jotka on perusteltua suojata perustamalla alueelle luonnonsuojelulain kautta luonnonsuojelualue.”

Muutosehdotus
“SL-1 uusista luonnonsuojelualueista yhdeksän ensimmäistä, jotka löytyvät uusimaa 2025 maakuntakaavasta, sekä Lukkokoski jäävät SL-1 alueiksi. Muut SL-1 alueet (ns.uudet Sitowisen laadinnan perusteet)) olisivat MY alueita. Kaavamääräykseen muutos: Mikäli alue tai alueen osa ei toteudu luonnonsuojelulain mukaisena luonnonsuojelualueena enintään viisi vuotta Strategisen yleiskaavan voimaantulosta, vaihtuu alue MY alueeksi. Kohdenumerointi viittaa kaavaselostuksen sekä -kartan kohdeluetteloon.

POIS KAAVAMÄÄRÄYKSESTÄ: Mikäli ei perusteta, astuu voimaan rakentamislain 53§.... jne.

Loput SL-1 alueet vaihtuvat MY alueiksi.

MY = Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. MY KAAVAMÄÄRÄYS Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joihin tulee kiinnittää huomiota erityisiin todettuihin ympäristöarvoihin. Toimenpiteet tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla, ottaen huomioon metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilymisen.

PERUSTEET: Kaavaan tehtyjen muutosten tavoitteena näemme maanomistajien mahdollisuuden hakea tai hakeutua vapaaehtoisen suojelun piiriin. Kaavaa varten tehdyt luontoselvitykset tuovat tähän loistavat mahdollisuudet. Mahdollisten suojelualueiden muodostuminen ja rajaukset eivät välttämättä toteudu Strategisen kaavan mukaisina aluerajauksina. ELY ei hyväksy koko aluetta suojelun piiriin, koska alue ei mahdollisesti täytäkään suojelun määritelmiä. Maanomistajan mahdollisuudet metsätalouteen tai muuhun elinkeinoon eivät tällä kaavamerkinnän muutoksella jäisi pysyviksi. Alue ei kuuluisi myöskään Metsälakien piiriin. Myös hyvin merkittävänä asiana näemme ,kunnan korvausvelvollisuuden estäminen.”

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Äänestyksessä pohjaehdotus sai 3 ääntä (Vikman-Kanerva, Heikkilä ja Orajärvi) ja Inkisen muutosehdotus 6 ääntä (Kosonen, Eerola, Inkinen, Laine Munukka ja Pitkämäki).

Toinen äänestys
Pohjaehdotus
”Merkinnällä on osoitettu paikallisesti tärkeät ekologiset yhteydet. Ekologinen verkosto on edellytys luonnon monimuotoisuuden ja luonnonarvojen säilymiselle. Luonnon ydinalueista ja niiden välisistä ekologisista yhteyksistä muodostuva ekologinen verkosto tarjoaa eliöiden elämiseen ja liikkumiseen välttämättömät elinympäristöt ja kulkuyhteydet. Alueen suunnittelussa ja alueelle kohdistuvissa toimenpiteissä tulee huomioida viheryhteyksien säilyvyys tai toteutuminen tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet. Alueita suunniteltaessa on turvattava, että viheryhteystarpeet säilyvät tai toteutuvat tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyksien tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksellistä verkostoa. Merkintä ei rajoita normaalia metsätalouskäyttöä.”

Muutosehdotus
“Yleiskaavaehdotuksen pääkartalta poistetaan kaikki muut ekologin yhteys-merkinnät, paitsi ne, jotka tulevat suoraan Uusimaa 2050-maakuntakaavasta.

Perustelu: Kaava on voimassa 2050 asti. Nyt esitetty reititys voi estää tulevaisuudessa esim. energia- tai tuulivoimahankkeita, tai rajoittaa metsätalouden toimenpiteitä, metsälaki velvoittaa jo nyt säilyttämään viheryhteyden. Tärkeintä on turvata eläintenpääsy kuntaa halkaisevan liikenneväylän molemmille puolille.”

Äänestyksessä pohjaehdotus sai 2 ääntä (Vikman-Kanerva ja Orajärvi) ja Eerolan muutosehdotus 7 ääntä (Kosonen, Heikkilä, Eerola, Inkinen, Laine Munukka ja Pitkämäki).

Puheenjohtaja totesi, että lautakunta oli äänestysten jälkeen päättänyt hyväksyä muutosehdotukset. Eriävät mielipiteet päätöksistä jättivät Vesa Gummerus, Merja Vikman-Kanerva ja Satu Orajärvi

Käsittelyn jatkuessa Juha-Matti Inkinen esitti, että Pääkartan ja Luontoteemakartan Yleiset määräykset tiivistetään ja poistetaan mahdollisuus erilaisiin tulkintoihin.
Perusteluina hän esitti, että kaavamääräys kertoo alueen käytöstä ja tulee olla yksiselitteinen. Yleiset määräykset ja kaavamääräykset eivät saa olla ristiriidassa keskenään, eivätkä myöhemmin saa aiheuttaa mahdollisuuksia erilaisiin tulkintoihin.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Puheenjohtaja totesi, että kaava-asiakirjat tulee päivittää päätettyjen muutosehdotuksien mukaiseksi ja Inkisen ehdotus vaatii tarkempaa valmistelua, joten asia tulee palauttaa valmisteluun.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti, että kaava-asiakirjat päivitetään päätettyjen muutosehdotusten mukaiseksi, joten asia palautetaan valmisteluun. Samalla tarkastellaan Inkisen ehdotukset muutoksesta yleisiin määräyksiin. Eriävät mielipiteet päätöksistä jättivät Vesa Gummerus, Merja Vikman-Kanerva ja Satu Orajärvi.

Liite 1. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, pääkaavakartta
Liite 2. Luonnonympäristö ja virkistys, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 1
Liite 3. Kulttuuriympäristö, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 2
Liite 4. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, selostus 29.10.2025
Liite 5. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, vuorovaikutusraportti 29.10.2025
Liite 6. Eriävä mielipide Gummerus ja Vikman-Kanerva
Liite 7. Eriävä mielipide Orajärvi

Kuntakehityslautakunta 10.12.2025 § 143

Mäntsälän strateginen yleiskaavaehdotus 2050 on valmisteltu kuntakehityslautakunnan 29.10.2025 tekemien päätösten mukaisesti (kuntakehityslautakunta 29.10.2025 § 123). Päätösten perusteella sekä pääkaavakartta että luonnonympäristö ja virkistys (strategisen yleiskaavakartan liitekartta 1) on muutettu vastaamaan kuntakehityslautakunnan linjauksia.

Kaavaselostukseen – mukaan lukien vaikutusten arviointi -osio – sekä vuorovaikutusraportin vastineisiin näitä muutoksia ei ole palautuksen jälkeen sisällytetty, vaan muutokset on viety ainoastaan pääkaavakarttaan sekä strategisen yleiskaavakartan liitekarttaan 1.

Lisäksi kunnanhallituksen 17.11.2025 § 252 päätöksen mukainen kirje pääosalle SL-1-alueiden maanomistajia on lähetetty 28.11.2025.

Yleiskaavaan liittyvät aineistot ja selvitykset ovat yleiskaavan nettisivuilla.

Valmistelija

kaavoituspäällikkö Maria Isotupa, maria.isotupa@mantsala.fi

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

kaavasuunnittelija Outi Kampman, outi.kampman@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Juuso Muttilainen, juuso.muttilainen@mantsala.fi

Esittelijä Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että:

1. kunnanhallitus hyväksyy 10.12.2025 päivätyn Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotuksen (liitteet 1-5) asettamisen alueidenkäyttölain 65 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti julkisesti nähtävillemuistutuksien esittämistä varten sekä pyytää tarvittavat viranomaislausunnot.

2. valtuuttaa kaavatiimin tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin vähäisiä teknisiä muutoksia, täsmennyksiä ja oikolukua sekä tarvittaessa tuottamaan yleiskaavaratkaisua havainnollistavaa lisämateriaalia.

Lisäksi kuntakehityslautakunta antaa Mäntsälän strategisen yleiskaavaehdotuksen 2050 vuorovaikutusraportin (liite 5) mukaiset vastineet Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnoksesta esitettyihin mielipiteisiin, lausuntoihin ja kannanottoihin.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa

Käsittely Kaavoituspäälikkö Maria Isotupa kuultiin asiantuntijana.

Käsittelyn kuluessa tehtiin useita muutosehdotuksia.
Satu Orajärvi ehdotti kolmea muutosta:

1. Jurvalan Hietastenmäellä Kaunismäkeä vastapäätä Sälinkääntien länsipuolella oleva kolmionmuotoinen ”Uusi asuinalue”-merkintä poistetaan ja sille ja viereiselle MU-merkinnälle asetetaan VL-merkintä.

   Perustelut:
   Alueella on kuntalaisten aktiivisessa virkistyskäytössä oleva kunnan omistama metsä. Kunnan ei pidä kaavoittaa tällaisten metsien päälle, vaan ne tulee säilyttää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tukevina lähivirkistysalueina. Lisäksi metsä on pohjavesialuella ja sen välittömään läheisyyteen on haettu Ojalan vedenottamon suojavyöhyke. Keski-Uudenmaan Ympäristölautakunnan lausunnon mukaan suojavyöhykkeen olisi suotavaa olla hakemuksessa esitettyä laajempi, joten myös tämä puoltaa alueen rakentamatta jättämistä.

   Tämä muutosehdotus raukesi kannattamattomana.

2. Karlsbergin metsäalueen ja suon MU-merkintä korvataan VL-merkinnällä.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Perustelut:
Alueella on kuntalaisten aktiivisessa virkistyskäytössä oleva metsä, jolla sijaitsee maakunnallisesti arvokas suo. Kunnan ei pidä kaavoittaa tällaisten metsien päälle, vaan ne tulee säilyttää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tukevina lähivirkistysalueina.
***
Yllä oleville VL-alueille voidaan asettaa tarkempia määräyksiä, jotka turvaavat alueen virkistyskäytön ja luonnon monimuotoisuuden säilymisen, mm. rakentamislain 53 §:n mukainen toimenpiderajoitus.

Tämä muutosehdotus raukesi kannattamattomana.

3. Kotojärvellä sijaitseva 29.10.2025 päivätyssä kaavaehdotuksessa oleva MY-merkintä muutetaan SL-1 -merkinnäksi kunnan maanomistuksen osalta.

Perustelut:
Kotojärven metsässä on merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja, joiden turvaamiseksi on tarpeen suojata alue SL-merkinnällä. Metsä on merkittävä erityisesti linnuston suhteen ja siellä on myös paljon eri-ikäistä lahopuuta. Metsässä on huomattavan runsas talvi- ja pesimälinnusto, ja siellä esiintyy lukuisia uhanalaisia lajeja (mm. hömötiainen, töyhtötiainen, pyy, kanahaukka) sekä EU:n lintudirektiivilajeja (mm. palokärki, pyy, teeri). Metsässä pesii mm. kanahaukka ja pikkutikka, jotka molemmat kertovat alueen merkittävistä luontoarvoista. Lisäksi metsä on kuntalaisten aktiivisessa virkistyskäytössä.

Lautakunta hyväksyi muutosehdotuksen.

Juha-Matti Inkinen ehdotti, että
1. kaavakarttaan merkitään listattuna MY-alueet (kuten SL-1)

MY-1 Luutasuon länsiosa
MY-2 Isosuo
MY-3 Hirvikorvenkallio
MY-4 Hirvikorvenkallio
MY-5 Ketunoja
MY-6 Kotojärven metsäalue
MY-7 Sandberginpellon metsä
MY-8 Hakkarinoja
MY-9 Ohkolanjoenvarsi 2
MY-10 Pivansuo

Tästä pois Kotojärven metsäalue ja siirto SL-1 liitteeseen

2. Perustelut liitteeseen kuten aiemmin SL-1 on perusteltu (Sitowise 2024 kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys).

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

3. Kaavaselostus samansisältöisenä kuin 29.10. kokouksessa. Muut liitteeseen:
- Mäntsälän aero-alue / teollisuuden ja varastoinnin reservialueet liitteeseen
- EJ alue liitteeseen
- Kaatuvakallio, arvokas kalliokohde
- MY alueiden määräyksien puuttuminen kokouksen materiaalien kaavaselostuksesta, lisätään liitteenä kaavaselostukseen.
- Yleisesti, kokouksen 29.10.2025 jälkeen strategiseen yleiskaavaan tehdyt muutokset ovat löydyttävä kaavaselostuksen liitteistä, 29.10 2025 kaavaselostus säilyy muokkaamattomana.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti, että kaava-asiakirjat päivitetään päätettyjen muutosehdotusten mukaiseksi, joten asia palautetaan valmisteluun. Kuntakehityslautakunta toimittaa perustelut lautakunnan tekemän päätöksen mukaiseen SL-1 -alueiden muuttamiseen MY-alueiksi ja SL-1/MY -alueiksi. Perusteluteksti liitetään strategisen yleiskaavan ehdotuksen selostuksen liitteeksi.

Päätöksen jälkeen puheenjohtaja ehdotti pidettäväksi tauon 20.52-21.00.

Liite 1. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, pääkaavakartta 10.12.2025
Liite 2. Luonnonympäristö ja virkistys, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 1, 10.12.2025
Liite 3. Kulttuuriympäristö, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 2, 10.12.2025
Liite 4. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, selostus 10.12.2025
Liite 5. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, vuorovaikutusraportti 29.10.2025

Kuntakehityslautakunta 21.01.2026 § 7

Mäntsälän strateginen yleiskaavaehdotus 2050 on valmisteltu kuntakehityslautakunnan 29.10.2025 tekemien päätösten mukaisesti (kuntakehityslautakunta 29.10.2025 § 123). Päätösten perusteella sekä pääkaavakartta että luonnonympäristö ja virkistys (strategisen

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

yleiskaavakartan liitekartta 1) on muutettu vastaamaan kuntakehityslautakunnan linjauksia.

Kaavaselostukseen – mukaan lukien vaikutusten arviointi -osio – sekä vuorovaikutusraportin vastineisiin näitä muutoksia ei ole palautuksen jälkeen sisällytetty, vaan muutokset on viety ainoastaan pääkaavakarttaan sekä strategisen yleiskaavakartan liitekarttaan 1.

Liitteeeä 5 on kerrottu tehdyt muutokset yleiskaavaehdotuksen kaavakarttaan ja liitekartta 1:een sekä niiden perustelut 29.10.2025 KKLTK:n jälkeen, päivätty 21.1.2026.

Lisäksi kunnanhallituksen 17.11.2025 § 252 päätöksen mukainen kirje pääosalle SL-1-alueiden maanomistajia on lähetetty 28.11.2025.

Yleiskaavaan liittyvät aineistot ja selvitykset ovat yleiskaavan nettisivuilla. https://www.mantsala.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/yleiskaavat/mantsalan-yleiskaava-2050/

Valmistelija

kaavoituspäällikkö Maria Isotupa, maria.isotupa@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Outi Kampman, outi.kampman@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Juuso Muttilainen, juuso.muttilainen@mantsala.fi >

Esittelijä

Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että: 1. kunnanhallitus hyväksyy 21.1.2026 päivätyn Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotuksen (liitteet 1-5) asettamisen alueidenkäyttölain 65 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville muistutuksien esittämistä varten sekä pyytää tarvittavat viranomaislausunnot. 2. valtuuttaa kaavatiimin tekemään nähtäville asetettaviin asiakirjoihin vähäisiä teknisiä muutoksia, täsmennyksiä ja oikolukua sekä tarvittaessa tuottamaan yleiskaavaratkaisua havainnollistavaa lisämateriaalia Lisäksi kuntakehityslautakunta antaa Mäntsälän strategisen yleiskaavaehdotuksen 2050 vuorovaikutusraportin (liite 5) mukaiset vastineet Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnoksesta esitettyihin mielipiteisiin, lausuntoihin ja kannanottoihin. Pykälä tarkistetaan kokouksessa

Käsittely

Annika Warras-Stjernvall poistui kokouksesta ennen pykälän käsittelyä ollessaan intressijäävi.
Kaavoituspäällikkö Maria Isotupa kuultiin asiantuntijana.
Lautautakunta hyväksyi tekniset korjaukset kaavaselostuksen liitteen 4 johdantoon.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti. Satu Orajärvi jätti eriävän mielipiteen. Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Liite 1. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, pääkaavakartta 21.1.2026
Liite 2. Luonnonympäristö ja virkistys, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 1, 21.1.2026
Liite 3. Kulttuuriympäristö, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 2, 29.10.2025
Liite 4. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, selostus 29.10.2025 / 21.1.2026
Liite 5. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus, vuorovaikutusraportti 29.10.2025
Liite 6. Eriävä mielipide 21.1.2026 Satu Orajärvi

Kuntakehityslautakunta 11.11.2026 § 118

Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 ehdotus oli julkisesti nähtävillä 4.2.–13.3.2026. Kaavaehdotuksesta saatiin kaikkiaan 38 lausuntoa ja 18 muistutusta. Lausunnoista 12:ssa ei ollut lausuttavaa kaavaehdotuksesta ja 26:ssa esitettiin huomioita kaavaehdotuksesta.

Nähtävilläolon jälkeen kaavaehdotusta on tarkistettu ja täydennetty saatujen lausuntojen ja muistutusten, laadittujen selvitysten, viranomaisyhteistyön sekä jatkovalmistelun perusteella. Tarkistettu kaava-aineisto tuodaan päätöksentekoon Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 ehdotuksena 2.

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 laaditaan alueidenkäyttölain tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana koko kunnan alueelle. Se kumoaa voimaan tullessaan Mäntsälän kunnan alueella voimassa olevat kahdeksan osayleiskaavaa. Yleiskaavassa tarkastellaan kunnan alueidenkäyttöä kokonaisuutena ja osoitetaan maankäytön keskeiset linjat ja pitkän aikavälin kehittämisen painopisteet vuoteen 2050. Kaavaratkaisu on luonteeltaan strateginen ja yleispiirteinen, ja maankäytön tarkemmat ratkaisut täsmentyvät tarvittaessa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 muodostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavakartasta:
• Pääkaavakartasta

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

• Luonnonympäristö ja virkistys, strategisen yleiskaavakartan liitekartasta 1
• Kulttuuriympäristö, strategisen yleiskaavakartan liitekartasta 2.

Kaavaehdotuksesta saatu palaute ja ehdotus 2:n valmistelu
Lausunnoissa korostuivat erityisesti luontoarvot, luonnonsuojelu ja ekologiset yhteydet sekä kaavaratkaisun suhde maakuntakaavaan. Lisäksi lausunnoissa käsiteltiin muun muassa yhdyskuntarakenteen ja uusien alueiden kehittämistä, liikennettä, maa- ja metsätaloutta, virkistystä, maisema- ja kulttuuriympäristöä, vesien suojelua sekä kaava-aineiston selkeyttä ja vaikutusten arviointia.

Muistutukset kohdistuivat pääosin yksittäisiin kiinteistöihin ja niitä koskeviin kaavamerkintöihin. Lisäksi muistutuksissa tuotiin esiin muun muassa luontoarvoihin ja maanomistukseen, liikenteeseen, virkistykseen ja luonnonsuojeluun liittyviä kysymyksiä sekä laajempia maankäyttöä koskevia näkökulmia.

Kaavaehdotuksesta saadusta palautteesta on laadittu vastineet, jotka on koottu yleiskaavan ehdotus 2:n vuorovaikutusraporttiin.

Kaava-aineistoa on saadun palautteen, viranomaisyhteistyön ja jatkovalmistelun perusteella tarkistettu ja täydennetty. Valmistelussa kaavaratkaisua on tarkennettu laadittujen selvitysten ja tarkastelujen perusteella, lähtötietoja ajantasaistettu sekä vaikutusten arviointia tarkistettu ja täydennetty. Kaavakartat, kaavamerkinnät ja -määräykset, kaavaselostus, vuorovaikutusraportti ja muu kaava-aineisto on yhteensovitettu ehdotus 2:n kokonaisuudeksi.

Keskeiset muutokset kaavaehdotuksesta ehdotukseen 2
Ehdotukseen 2 tehdyt keskeiset muutokset ja täydennykset koskevat erityisesti seuraavia kokonaisuuksia:

1. Kaavamääräykset
Kaavamerkintöihin liittyviä määräyksiä ja kaavan yleismääräyksiä on tarkistettu ja täsmennetty.

2. Luonnonympäristö ja luonnonsuojelu
Luonnonympäristöä koskevaa kaavaratkaisua on tarkistettu ja täydennetty. Perustettaviksi tarkoitettujen luonnonsuojelualueiden (SL-1) rajauksia ja perusteita on tarkistettu vuonna 2026 laaditun lisäselvityksen ja maastotarkistusten perusteella. Ehdotuksessa 2 osoitetaan yhteensä 15 perustettavaksi tarkoitettua luonnonsuojelualuetta (SL-1).

3. Ekologiset yhteydet
Ekologisia yhteyksiä on tarkistettu ja täydennetty saadun palautteen, vuonna 2026 tehtyjen tarkastelujen ja käytettävissä olleiden

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

paikkatietoaineistojen perusteella.

4. Suhde maakuntakaavaan ja vaikutusten arviointi
Kaavan suhdetta voimassa olevaan maakuntakaavaan sekä kaavan vaikutusten arviointia on täsmennetty ja täydennetty.

Ehdotus 2:n jatkokäsittely
Kaavaehdotuksesta saadun palautteen, laadittujen selvitysten, viranomaisyhteistyön ja jatkovalmistelun perusteella tarkistettu kaava-aineisto asetetaan julkisesti nähtäville Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 ehdotuksena 2. Nähtävilläoloaikana ehdotuksesta 2 on mahdollista esittää muistutuksia, ja siitä pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot.

Strategiseen yleiskaavaan liittyvät aineistot ja selvitykset ovat Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 verkkosivuilla.

Valmistelijat

kaavoituspäällikkö Maria Isotupa, maria.isotupa@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Outi Kampman, outi.kampman@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Juuso Muttilainen, juuso.muttilainen@mantsala.fi

Esittelijä

Maankäyttöjohtaja Isotupa Maria

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää

1.hyväksyä osaltaan 11.11.2026 päivätyn Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 ehdotuksen 2 ja siihen liittyvän kaava-aineiston;

2.antaa Mäntsälän strategisen yleiskaavan 2050 ehdotus 2:n vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet kaavaehdotuksesta nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin;

3. esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää asettaa 11.11.2026 päivätyn Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 ehdotuksen 2 ja siihen liittyvän kaava-aineiston julkisesti nähtäville muistutusten esittämistä varten sekä pyytää ehdotuksesta tarvittavat viranomaislausunnot; ja

4. oikeuttaa kuntakehityspalvelut tekemään ennen asian kunnanhallituksen käsittelyä kaavakarttoihin, kaavamerkintöihin ja -määräyksiin, kaavaselostukseen, vuorovaikutusraporttiin sekä muuhun nähtäville asetettavaan kaava-aineistoon vähäisiä teknisiä tarkistuksia, täsmennyksiä ja korjauksia, jotka eivät muuta kaavaratkaisun keskeisiä periaatteita.

Käsittely

Maria Isotupa kuultiin asiantuntijana.

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Kuntakehityslautakunta keskusteli asiasta ja teki muutamia teknisiä korjauksia, jotka yksimielisesti hyväksyttiin.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, pääkaavakartta 11.11.2026
Liite 2. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, Luonnonympäristö ja virkistys, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 1, 11.11.2026
Liite 3. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, Kulttuuriympäristö, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 2, 11.11.2026
Liite 4. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, selostus 11.11.2026
Liite 5. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, vuorovaikutusraportti 11.11.2026

Kunnanhallitus 23.11.2026
980/10.02.02/2023

Valmistelija

kaavoituspäällikkö Isotupa Maria, maria.isotupa@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Kampman Outi, outi.kampman@mantsala.fi
kaavasuunnittelija Muttilainen Juuso, juuso.muttilainen@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää asettaa 11.11.2026 päivätyn Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 ehdotuksen 2 ja siihen liittyvän kaava-aineiston julkisesti nähtäville muistutusten esittämistä varten sekä pyytää ehdotuksesta tarvittavat viranomaislausunnot.

Päätös

Kuntakehityslautakunta	§ 123	06.11.2024
Kuntakehityslautakunta	§ 123	29.10.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 143	10.12.2025
Kuntakehityslautakunta	§ 7	21.01.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 118	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Liite 1. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, pääkaavakartta 11.11.2026
Liite 2. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, Luonnonympäristö ja virkistys, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 1, 11.11.2026
Liite 3. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, Kulttuuriympäristö, strategisen yleiskaavakartan liitekartta 2, 11.11.2026
Liite 4. Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 ehdotus 2, vuorovaikutusraportti 11.11.2026

Kuntakehityslautakunta	§ 110	21.10.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 121	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

5
Periaatteet kunnan kiinteän omaisuuden myymisestä ja vuokralle antamisesta / kunnan asunto- ja yritystontit

Kuntakehityslautakunta 21.10.2026 § 110

Tonttien hinnoittelussa on tällä hetkellä voimassa kunnanvaltuuston päätös 20.10.2025 § 96. Edellisen hinnoittelupäätöksen yhteydessä kunnanvaltuusto hyväksyi seuraavan ponsiesityksen: Selvitetään erityisesti eri tontin vuokrausvaihtoehtoja ja niiden vaikutusta tonttikysynnän lisäämiseksi. Lisäksi tehdään vertailua naapurikuntiin.

Vastauksena kunnanvaltuuston ponteen laadittiin selvitys tonttien vuokrausvaihtoehdoista ja vertailu naapurikuntiin. Kuntakehityslautakunta hyväksyi selvityksen 11.02.2026 § 14, mutta lisäsi, että periaatteet kunnan kiinteän omaisuuden myymisestä ja vuokralle antamisesta asiakirja päivitetään nykyisen kunnan strategian väestönkasvun tavoitteiden saavuttamiseksi, syksyyn 2026 mennessä. Lautakunnan osallistaminen asiakirjan laatimiseksi tulee järjestää.

Todetaan, että Mäntsälän kuntastrategian 2026-2030 mukaisena väkiluvun kasvutavoitteena on vähintään 600 henkeä vuoteen 2030 mennessä. Kunnan väkiluku on kasvanut 2020 luvun alkuvuosina hitaasti ja laskenut vuosina 2024-2025. Kasvutavoitteen saavuttaminen edellyttää siten merkittävää suunnan muutosta väestökehitykseen.

Tonttien maapohjan hintoihin ei esitetä muutoksia. Sen sijaan omakoti- pari- ja rivitalotonttien vuokrausehtoihin esitetään merkittäviä alennuksia vuokrakauden alkuun: Omakotitonttien ensimmäisen 12 kuukauden vuokra olisi tontin hyvitettävän varausmaksun (1200,00 €) suuruinen. Lisäksi seuraavan kahden vuoden vuokraan esitetään 50 % alennusta. Alennus olisi tonttikohtainen ja kirjattaisiin maanvuokrasopimuksiin. Alennus koskisi tasapuolisesti kaikkia tontin vuokralaisia, sekä yksityishenkilöitä, että yrityksiä. Alennuskampanjan kokonaiskustannus on arvioitu olevan viiden vuoden aikana menetettävien vuokratulojen muodossa noin 2600 €/tontti tai yhteensä 60000 €, perustuen keskimääräiseen vuosivuokraan noin 1900 € ja noin kahdeksaan vuosittain vuokrattuun tonttiin.

Pienempänä hinnaston tarkennuksena esitetään rivitalotonteille yhtenäistä rakennusoikeuden määrään perustuvaa hintatasoa koko kunnan alueella, 202 €/k-m². Rivitalotontteja on myyty 2020-luvulla rakennusoikeuden hinnalla 202 €/k-m². Muutos lisää hinnoittelun läpinäkyvyyttä, mikä helpottaa tonttien markkinointia.

Muutosten voimaantulohetkeksi esitetään 1.1.2027.

Valmistelija

Kuntakehityslautakunta	§ 110	21.10.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 121	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

maankäyttöinsinööri Kautto Pekka, pekka.kautto(a)mantsala.fi

Esittelijä

Maankäyttöjohtaja Isotupa Maria

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevat periaatteet kiinteän omaisuuden myyntiä ja vuokralle antamista varten (1.1.2027).

Käsittely

Kuntakehityslautakunta keskusteli asiasta, ja päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun täsmennyksiä varten.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun täsmennyksiä varten.

Kuntakehityslautakunta 11.11.2026 § 121

Tonttien hinnoittelussa on tällä hetkellä voimassa kunnanvaltuuston päätös 20.10.2025 § 96. Edellisen hinnoittelupäätöksen yhteydessä kunnanvaltuusto hyväksyi seuraavan ponsiesityksen:
Selvitetään erityisesti eri tontin vuokrausvaihtoehtoja ja niiden vaikutusta tonttikysynnän lisäämiseksi. Lisäksi tehdään vertailua naapurikuntiin.
Vastauksena kunnanvaltuuston ponteen laadittiin selvitys tonttien vuokrausvaihtoehdoista ja vertailu naapurikuntiin. Kuntakehityslautakunta hyväksyi selvityksen 11.02.2026 § 14, mutta lisäsi, että periaatteet kunnan kiinteän omaisuuden myymisestä ja vuokralle antamisesta asiakirja päivitetään nykyisen kunnan strategian väestönkasvun tavoitteiden saavuttamiseksi, syksyyn 2026 mennessä. Lautakunnan osallistaminen asiakirjan laatimiseksi tulee järjestää.

Todetaan, että Mäntsälän kuntastrategian 2026-2030 mukaisena väkiluvun kasvutavoitteena on vähintään 600 henkeä vuoteen 2030 mennessä. Kunnan väkiluku on kasvanut 2020 luvun alkuvuosina hitaasti ja laskenut vuosina 2024-2025. Kasvutavoitteen saavuttaminen edellyttää siten merkittävää suunnan muutosta väestökehitykseen.

Tonttien maapohjan hintoihin ei esitetä muutoksia. Sen sijaan omakotitonteille esitetään seuraavaa vuokranalennuskampanjaa ajalle 1.3.2027-28.2.2028:

1. Omakotitonttien ensimmäisen 12 kuukauden vuokra olisi 1 200 € eli tontista maksetun ja vuokrassa hyvitettävän varausmaksun suuruinen.

Kuntakehityslautakunta	§ 110	21.10.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 121	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

2. Toisen vuoden (kuukaudet 13-24) vuokraa alennettaisiin 50 % edellyttäen, että omakotitalon rakentaminen on aloitettu vuoden kuluessa maanvuokrasopimuksen allekirjoittamisesta.

3.Kolmannen vuoden (kuukaudet 25-36) vuokraa alennettaisiin 50 %, mikäli maanvuokrasopimuksen mukainen rakentamisvelvoite on täytetty kahden vuoden kuluessa maanvuokrasopimuksen allekirjoittamisesta.

Alennus olisi tonttikohtainen ja kirjattaisiin maanvuokrasopimuksiin. Alennus koskisi tasapuolisesti kaikkia omakotitontin vuokralaisia, sekä yksityishenkilöitä että yrityksiä. Alennuskampanjan kokonaiskustannuksen arvioidaan olevan vuosina 2027–2031 menetettävinä vuokratuloina noin 2 800 € tonttia kohden. Mikäli kampanja-aikana vuokrataan noin kymmenen tonttia, menetettävien vuokratulojen kokonaismääräksi arvioidaan noin 28 000 €. Arvio perustuu noin 2 000 € keskimääräiseen vuosivuokraan.

Pienempänä hinnaston tarkennuksena esitetään rivitalo- ja ryhmässä rakennettavien erillispientalojen tonteille koko kunnan alueella yhtenäistä, rakennusoikeuden määrään perustuvaa hintaa 202 €/k-m^2. Hinta vastaa kunnan 2020-luvulla myymien rivitalotonttien toteutunutta hintatasoa. Muutos lisäisi hinnoittelun läpinäkyvyyttä, mikä helpottaisi tonttien markkinointia.

Hinnaston muutokset tulisivat voimaan 1.3.2027

Valmistelija

maankäyttöinsinööri Kautto Pekka, pekka.kautto@mantsala.fi

Esittelijä

Maankäyttöjohtaja Isotupa Maria

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevat periaatteet kiinteän omaisuuden myyntiä ja vuokralle antamista varten (2027). Liitteen mukaiset hinnaston muutokset tulevat voimaan 1.3.2027.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Periaatteet kiinteän omaisuuden myyntiä ja vuokralle antamista varten (2027)

Kuntakehityslautakunta	§ 110	21.10.2026
Kuntakehityslautakunta	§ 121	11.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Kunnanhallitus 23.11.2026
707/10.00.02/2026

Valmistelija

Maankäyttöinsinööri Kautto Pekka, pekka.kautto@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevat periaatteet kiinteän omaisuuden myyntiä ja vuokralle antamista varten (2027) ja esittää sen edelleen hyväksyttäväksi kunnanvaltuustolle. Liitteen mukaiset hinnaston muutokset tulevat voimaan 1.3.2027

Päätös

Liite 1. Periaatteet kiinteän omaisuuden myyntiä ja vuokralle antamista varten (2027)

Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 59	12.05.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 118	10.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

6
Vesihuollon toiminta-alueen päivittäminen /Nivos Lämpö ja Vesi Oy

Tekninen ja elinvoimalautakunta 12.05.2026 § 59

Nivos Lämpö ja Vesi Oy on toimittanut vesihuollon toiminta-alueen päivittämishakemuksen Mäntsälän kunnan kirjaamoon 29.7.2024. Hakemus on sisältänyt kartan ja perustelut rajaukselle.

Saapunutta hakemusta on tarkennettu kunnan ja valvontaviranomisten yhteistyönä siten, että lopullinen hakemus on jätetty kunnan kirjaamoon 20.4.2026 . Hakemus pitää sisällään liitteenä olevat toiminta-aluekartat.

Saapuneessa hakemuksessa on otettu huomioon vesihuollon kehittämissuunnitelma, kunnan vesihuollon järjestämisvelvollisuus ja vesihuoltolain vaatimukset.

Toiminta-alueen tulee lain mukaan kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitosten vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnittelun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Näillä alueilla asukastiheys on riittävä, jotta vesihuollon maksut pysyvät kohtuullisina ja toisaalta näillä alueilla kiinteistökohtainen vesihuollon toteutus on harvoin mahdollista ilman terveys- tai ympäristöhaittoja. Toiminta-alueeseen tulee siis sisällyttää alueet, joilla toteutunut yhdyskuntakehitys edellyttää keskitettyä vesihuoltoa eli käytännössä nykyiset asemakaava-alueet sekä pääosa yhdyskuntajaotuksen mukaisista taajama-alueista. Lisäksi siihen tulee sisällyttää alueet, joilla tuleva yhdyskuntakehitys edellyttää keskitettyä vesihuoltoa.

Uusien kaava-alueiden osalta tulee toiminta-alueeseen esittää tavoitteellinen toteutusvuosi, jolloin kiinteistöillä on mahdollisuus vesihuoltopalveluun.

Mäntsälän kunnanvaltuusto toimii toiminta-alueen hyväksyvänä toimielimenä. Ennen hyväksymispäätöstä on teknisen ja elinvoimalautakunnan pyydettävä lausunnot Järvenpään kaupungilta, Tuusulan kunnalta, Pukkilan kunnalta, Pornaisten kunnalta, Uudenmaan ympäristökeskukselta,Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselta, Tuusulan Seudun vesilaitoskuntayhtymältä ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymältä, alueellisesta ympäristökeskukselta, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä terveydensuojeluviranomaiselta sekä Elinvoimakeskukselta.

Lisäksi toiminta-alueen kiinteistön omistajille ja haltijoille on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Valmistelija Kuntatekniikan päällikkö Jyrki Mäklin, jyrki.maklin@mantsala.fi

Tekninen ja elinvoimalautakunta § 59 12.05.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta § 118 10.11.2026
Kunnanhallitus 23.11.2026

Esittelijä Tekninen johtaja Pynttäri Mika

Päätösehdotus Tekninen ja elinvoimalautakunta päättää pyytää lausunnot Nivos Lämpö ja Vesi Oy:n toiminta-alueen päivityksestä 11.8.2026 mennessä seuraavilta viranomaisilta: kuntakehityslautakunnalta, Järvenpään kaupungilta, Tuusulan kunnalta, Pukkilan kunnalta, Pornaisten kunnalta, Uudenmaan ympäristökeskukselta, Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselta, Tuusulan Seudun vesilaitoskuntayhtymältä ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymältä, alueellisesta ympäristökeskukselta, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä terveydensuojeluviranomaiselta sekä Elinvoimakeskukselta. Lisäksi kiinteistön omistajille ja haltijoille varataan tilaisuus tulla kuulluksi ennen toiminta-alueen päivityksen hyväksymistä.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1 Hakemus liitteineen

Tekninen ja elinvoimalautakunta 10.11.2026 § 118

Tekninen ja elinvoimalautakunta on pyytänyt lausuntoa 5.6.2026 Nivos Vesi ja lämpö Oy:n vesihuollon toiminta-alueen päivityksestä. Lausunnot pyydettiin kuntakehityslautakunnalta, Järvenpään kaupungilta, Tuusulan kunnalta, Pukkilan kunnalta, Pornaisten kunnalta, Keski-uudenmaan ympäristökeskukselta, Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymältä ja Elinvoimakeskukselta.

Kuntakehityslautakunnalla ei ollut huomautettavaa päivitykseen.

Järvenpään kaupunki, ei lausuntoa

Tuusulan kunta, ei lausuntoa

Pukkilan kunta, ei lausuntoa

Pornaisten kunta, ei lausuntoa

Keski-uudenmaan ympäristökeskus toteaa lausunnossaan, Tavoitteellisten toiminta-alueiden esittämisestä katsotaan olevan hyötyä ympäristövalvonnan työssä. Kapulin alueella vesihuoltoverkoston laajentaminen esitetysti on tarpeen. Nykyinen hyväksytty toiminta-alue kattaa vain osan kyseisen alueen eteläosasta. Alueen yritystoiminnan viimeaikainen kasvu ja tulevaisuudessa odotettavissa oleva toimintojen lisääntyminen luovat kasvavan tarpeen vesihuollon palveluille. Toiminta-alueeseen ei ole esitetty lisättävän Helsingintien kaakkoispuolella sijaitsevaa asemakaava (1) aluetta, joka jää Helsingintien ja Mäntsälänjoen väliin. Asemakaava (1) alueen jättämistä vesihuollon toiminta-alueen

Tekninen ja elinvoimalautakunta § 59 12.05.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta § 118 10.11.2026
Kunnanhallitus 23.11.2026

ulkopuolelle ei ole annettu selitystä. Mäntsälän Kirkonkylän eteläosaan toiminta-alueen laajentamiseksi esitetään myös nykyisen asemakaavan ulkopuolelta pientä aluetta, jossa sijaitsee kolme asuinkiinteistöä. Kyseisen alueen esittämistä toiminta alueeksi ei ole perusteltu esityksessä. Hyökännummen toiminta-aluekartassa Tasalan (262) asemakaava-alue ei näy mukana asemakaava-aluerajauksessa. Ehdotettu laajennusalue jatkuu myös Tasalan asemakaava-alueen ulkopuolelle. Toiminta-alueen laajentamista asemakaava-alueen ulkopuolelle kyseisellä alueella ei ole perusteltu. Vesiosuuskunta Sälinkään hyväksytty toiminta-alue on siirtynyt liiketoimintakaupan myötä Nivos Vesi ja Lämpö Oy:lle. Sälinkään alueen osalta toiminta-alueen päivityksessä Vesiosuuskunta Sälinkäältä siirtynyt toiminta-alue vahvistetaan sellaisenaan osaksi Nivos Vesi ja Lämpö Oy:n toiminta-aluetta. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että tämä selkeyttää Sälinkään alueen vesihuollon toimintaa. Nivos Vesi ja Lämpö Oy:n toiminta-alueen päivitys ehdotus hyväksyttiin.

Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymä, ei lausuntoa
Elinvoimakeskus toteaa lausunnossaan, että jos suunnittelualueet risteää tai sivuaa maanteita, tulee hulevesien vaikutukset maanteihin huomioida ja mikäli hanke sijoittuu maanteiden tiealueelle, tulee hakea tarvittavat luvat, sekä pumppaamoille tulee hakea maanteiden suoja-alueelle sijoittamisen poikkeamislupa.

Mäntsälän kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu vuonna 2020 vuosille 2020–2030.

Valmistelija

Kuntatekniikan päällikkö Jyrki Mäklin

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen ja elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevan Nivos Lämpö ja Vesi Oy:n vesihuollon toiminta-alueen päivityksen vesi- ja jätevesi ja hulevesien osalta.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1 Nivos Toiminta-alueet 2026
Liite 2 Nivos toiminta-alueet 2026 Kirkonkylä
Liite 3 Nivos toiminta-alueet Hyökännummi
Liite 4 Nivos toiminta-alueet Sälinkää

Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 59	12.05.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 118	10.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Liite 5 Esitys vesihuollon toiminta-alueeksi sekä vesihuollon kehittämissuunnitelma ja Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 selostusehdotus

Kunnanhallitus 23.11.2026
590/14.05.00/2024

Valmistelija

Kuntatekniikan päällikkö Mäklin Jyrki, jyrki.maklin@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan Nivos Lämpö ja Vesi Oy:n vesihuollon toiminta-alueen päivityksen vesi- ja jätevesi ja hulevesien osalta ja lähettää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös

Liite 1. Nivos Toiminta-alueet 2026
Liite 2. Nivos toiminta-alueet 2026 Kirkonkylä
Liite 3. Nivos toiminta-alueet Hyökännummi
Liite 4. Nivos toiminta-alueet Sälinkää
Liite 5. Esitys vesihuollon toiminta-alueeksi sekä vesihuollon kehittämissuunnitelma ja Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 selostusehdotus

7
Keski-Uudenmaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen muutossopimus: aiheuttamisperusteinen laskutus

Kunnanhallitus 23.11.2026
189/14.00.01/2024

Sopijakuntien valtuustot ovat syksyllä 2023 hyväksyneet Keski-Uudenmaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen (jäljempänä ”yhteistoimintasopimus”). Sopimuksen mukaisten palvelujen tuottaminen on alkanut 1.1.2025 samaan aikaan, kun julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirrettiin työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille (Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä, 380/2023).

Yhteistoimintasopimuksen luvussa 7 (Talous ja hallinto) kohdassa 2 on sovittu, että laskutuksessa siirrytään aiheuttamisperiaatteeseen viimeistään kahden vuoden kuluttua työllisyysalueen toiminnan alkamisajankohdasta. Aiheuttamisperusteisista ja muista jakoperusteista sovitaan erillisellä sopimuksella kuntien valmistelusta.

Aiheuttamisperusteinen laskutus otetaan käyttöön 1.1.2027. Siirtymisestä sovitaan Keski-Uudenmaan työllisyysalueen sopijakuntien hyväksymällä muutossopimuksella.

Muutossopimuksen luvussa 4 määritellyt laskutusperiaatteet korvaavat kokonaisuudessaan yhteistoimintasopimuksen luvun 7 Talous ja hallinto. Muilta osin yhteistoimintasopimus jää voimaan entisin ehdoin.

Muutossopimus on esitetty liitteenä. Voimassa oleva yhteistoimintasopimus ja erittely muutettavista kohdista on esitetty oheismateriaalina.

Valmistelija

Talousjohtaja Samola Riitta, riitta.samola@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan muutossopimuksen Keski-Uudenmaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimukseen.

Päätös

Liite 1. Keski-Uudenmaan työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen muutossopimus: aiheuttamisperusteinen laskutus

Kunnanvaltuusto	§ 65	14.09.2026
Kunnanhallitus	§ 168	21.09.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 115	10.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

8
Valtuustoaloite Tervapääskyjen pesäpaikkojen lisääminen ja turvaaminen

Kunnanvaltuusto 14.09.2026 § 65

Valtuutettu Satu Orajärvi ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 14.9.2026:

”Kesäiltoihin kuuluu Mäntsälässäkin korkealla taivaalla kaartelevat sirppisiipiset tervapääskyt ja niiden kirskuva ääni. Valitettavasti tämä ääni on käynyt aiempaa huomattavasti harvinaisemmaksi. Tervapääskykanta on vähentynyt maassamme 40 vuodessa jopa 60 %, ja se onkin luokiteltu Suomessa erittäin uhanalaiseksi. Siksi tervapääskyt tarvitsevat apua.

Tervapääsky elää koko elämänsä ilmassa, jossa se syö, nukkuu ja parittelee. Ainoa paikka, johon se laskeutuu, on pesä. Tervapääskyt käyttävät samaa pesäkoloa vuodesta toiseen koko elämänsä ajan. Hyvät pesimäpaikat ovatkin tervapääskyjen säilymiselle elämän ja kuoleman kysymys.

Valtaosa maamme tervapääskyistä pesii rakennuksissa, pöntöissä ja muissa ihmisen tekemissä rakenteissa. Tärkein tunnistettu syy kannan taantumiseen on pesäpaikkojen tuhoutuminen. Tervapääskyjen pesimäpaikat ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja ympäri vuoden (myös pesimäajan ulkopuolella), ja pesien hävittämiseen julkisivu- tai kattoremontin yhteydessä pitää hakea poikkeuslupa Lupa- ja valvontavirastolta.

Pesiä kuitenkin tuhoutuu, koska vanhojen pesäpaikkojen säästäminen remontin yhteydessä on usein haastavaa, ja joskus jopa mahdotonta. Poikkeusluvista vastaavat viranomaiset velvoittavat hävitettävien pesäpaikkojen korvaamista lajille sopivilla pöntöillä, jotka asennetaan joko remonttikohteeseen tai sen välittömään läheisyyteen. Tämä auttaa tervapääskyjä, mutta usein pesivien parien määrä korvaavissa pöntöissä jää alkuperäistä parimäärää pienemmäksi.

Siksi linnut tulisi huomioida uudisrakennuksissa jo rakennusvaiheessa luomalla uusiin rakennuksiin tervapääskyille sopivia pesäpaikkoja. Tämän voi tehdä asentamalla uusien rakennusten ulkoseinille räystäiden alle tekopesiä tai pönttöjä. Lisäksi pönttöjä voi asentaa jo olemassa oleviin riittävän korkeisiin rakennuksiin.

Koska suurin osa tervapääskykannasta pesii rakennuksissa, on kunnalla hyvät mahdollisuudet edistää lajin säilymistä omilla toimillaan. Tervapääskypönttöjen kustannukset ovat hyvin vähäisiä verrattuna rakennushankkeiden kokonaiskustannuksiin, tyypillisesti muutamia

Kunnanvaltuusto	§ 65	14.09.2026
Kunnanhallitus	§ 168	21.09.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 115	10.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

kymmeniä euroja pesäpaikkaa kohden. Pönttöjen avulla voidaan tehokkaasti parantaa tämän erittäin uhanalaisen lajin pesimämahdollisuuksia kunnan alueella. Useat kunnat ovatkin jo aloittaneet tervapääskypönttöjen asennuksen rakennuksiinsa, ja tehneet päätöksen niiden huomioimisesta rakennushankkeissa.

Esimerkkejä myytävänä olevista tervapääskyn pesistä. Pönttöjä voi rakentaa myös itse. Pönttöjen rakentaminen teknisen työn tunneilla oman koulun seinään asennettavaksi, olisi mitä parhainta luonnonsuojelukasvatusta koulujen oppilaille.

Edellä esitetyin perustein me allekirjoittaneet esitämme, että Mäntsälän kunta:

1. Asentaa tervapääskypönttöjä kunnan riittävän korkeisiin rakennuksiin (4-8 m), kuten kouluihin, päiväkoteihin, liikuntahalleihin tai virastorakennuksiin.

2. Sisällyttää uudisrakennushankkeisiin tervapääskyille soveltuvia pesäpaikkaratkaisuja.

3. Huolehtii siitä, että kunnan omistamien rakennusten korjaus- ja julkisivu- tai kattoremonttien yhteydessä olemassa olevat pesäpaikat säilytetään tai korvataan uusilla pesäpaikoilla.

4. Tekee tarvittaessa yhteistyötä paikallisen lintuyhdistyksen kanssa. Lintuyhdistys voi auttaa sopivien pöntötyspaikkojen kartoituksessa ja neuvoa pönttöjen valinnassa ja asennuksessa. Yhdistykseltä saa myös tietoa nykyisistä tiedossa olevista pesäpaikoista.

5. Käynnistää tervapääskypönttöjen asentamisen kunnan rakennuksiin mahdollisimman pikaisesti, mieluusti jo keväällä 2027.

Mäntsälässä 14.9.2026

Satu Orajärvi”

Päätös

Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Valtuustoaloite Tervapääskyjen pesäpaikkojen lisääminen ja turvaaminen

Kunnanvaltuusto	§ 65	14.09.2026
Kunnanhallitus	§ 168	21.09.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 115	10.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen tekninen ja elinvoimapalveluille valmisteltavaksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Tekninen ja elinvoimalautakunta 10.11.2026 § 115

Vastaus valtuutettu Satu Orajärven ja muiden allekirjoittaneiden valtuustoaloitteeseen koskien tervapääskyjen pesimämahdollisuuksien parantamista Mäntsälän kunnassa.

Mäntsälän kunta kiittää aloitteen tekijöitä tärkeästä ja ajankohtaisesta aloitteesta luonnon monimuotoisuuden sekä erittäin uhanalaisen tervapääskyn suojelemiseksi. Aloitteessa esitetyt huolet lajin kannan taantumisesta ja pesäpaikkojen vähenemisestä ovat perusteltuja, ja kunta jakaa näkemyksen siitä, että lähiluonnon ja sen lajiston vaaliminen on yhteinen asia.

Kunta on tarkastellut aloitteessa esitettyjä toimenpiteitä teknisen ja elinvoimapalvelualueen näkökulmasta:

Olemassa oleva sääntely ja korjausrakentaminen (Kohdat 3 ja 4)

Kuten aloitteessakin todetaan, tervapääskyjen pesimäpaikat ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja ympäri vuoden. Mäntsälän kunta noudattaa kaikissa omissa korjaus-, julkisivu- ja kattoremonttihankkeissaan voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä viranomaisohjeistuksia. Mikäli kunnan omistamissa kiinteistöissä havaitaan tai tiedetään olevan tervapääskyn pesiä, hankkeissa toimitaan poikkeuslupaehtojen mukaisesti ja pesäpaikkojen korvaamisesta huolehditaan. Kunnan viranhaltijat tekevät jo nykyisellään tarvittaessa yhteistyötä eri ympäristö- ja asiantuntijatahojen kanssa parhaan käytännön toteutuksen varmistamiseksi.

Uudisrakentaminen ja lisäasennukset (Kohdat 1, 2 ja 5)

Kunnanvaltuusto	§ 65	14.09.2026
Kunnanhallitus	§ 168	21.09.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 115	10.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Aloitteessa ehdotetaan uusien velvoitteiden sisällyttämistä uudisrakennushankkeisiin sekä laajamittaista tekopesien ja pönttöjen asentamista kunnan olemassa oleviin kiinteistöihin nopealla aikataululla keväästä 2027 alkaen.

Vaikka yksittäisen pesälaatikon hankintakustannus on vähäinen, kiinteistökantaan kohdistuvat järjestelmälliset asennukset ja niiden velvoittaminen osaksi uudisrakennushankkeita aiheuttavat kunnalle muita pitkäaikaisia vaikutuksia, joita ovat muun muassa:

- **Hygienia- ja terveysturvallisuustekijät:** Lintujen pesintä kunnan erityissuojelua vaativien kiinteistöjen, kuten koulujen ja päiväkotien, välittömässä läheisyydessä tuo mukanaan hygieenisiä haasteita. Ulosteet ja pesistä kulkeutuva orgaaninen aines voivat aiheuttaa terveysriskejä lasten leikkipaikoilla ja oleskelualueilla. Erityisen kriittisiä ovat keittiöiden lastauslaiturit sekä elintarvikkeiden vastaanottotilat, joissa tiukat omavalvonta- ja terveystarkastusmääräykset (Evira/Ruokavirasto) edellyttävät lintujen pitämistä loitolla elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi.
- **Ylläpito- ja vastuukysymykset:** Korkealle (4–8 metriin) asennettavien pönttöjen huolto, puhdistus, kiinnitysten tarkistaminen ja mahdollisten vaurioiden korjaaminen vaativat säännöllistä henkilöresurssia ja usein erikoiskalustoa (kuten henkilönostimia), mikä lisää kiinteistönhoidon kustannuksia ja työturvallisuusriskejä.
- **Kiinteistöjen rakenteellinen toimivuus:** Uudisrakentamisessa ja takuunalaisissa kohteissa ulkoseinärakenteisiin tai räystäisiin tehtävät kiinnitykset ja jälkiasennukset voivat vaikuttaa rakenteiden takuisiin, tuuletukseen tai julkisivumateriaalien kestävyyteen.
- **Suunnittelun joustavuus:** Rakennushankkeiden suunnittelussa pyritään välttämään suoria, kategorisia lisävelvoitteita, jotta kohteet voidaan suunnitella tapauskohtaisesti mahdollisimman toimiviksi ja kustannustehokkaiksi.

Koulujen luonnonsuojelukasvatusta koskeva idea on erittäin kannatettava. Koulut ja päiväkodit voivat itsenäisesti osana opetussuunnitelmaansa ja ympäristökasvatustaan toteuttaa pönttöprojekteja, mikäli kohteeseen löytyy turvallinen ja kiinteistön ylläpidon kannalta sopiva sijoituspaikka, voidaan sitä harkita.

Kunnan puistoalueille voidaan viheraluemestarin suostumuksella harkita linnunpönttöjen sijoittamista. Vaihtoehtoisina kohteina voidaan hyödyntää lisäksi vanhoja latoja tai muita soveltuvia rakenteita. Pönttöjen asennuksesta ja säännöllisestä kunnossapidosta vastaisivat järjestöt, seurat tai muut kolmannen sektorin toimijat ennalta sovituissa paikoissa.

Valmistelija Toimitilapäällikkö Soile Karhinen, soile.karhinen@mantsala.fi

Kunnanvaltuusto	§ 65	14.09.2026
Kunnanhallitus	§ 168	21.09.2026
Tekninen ja elinvoimalautakunta	§ 115	10.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Tekninen ja elinvoimalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle vastauksenaan valtuustoaloitteeseen, että Mäntsälän kunta ei tässä vaiheessa sitoudu aloitteessa esitettyyn järjestelmälliseen ja velvoittavaan tervapääskypönttöjen asennusohjelmaan tai uusiin uudisrakentamisen kriteereihin. Kunta kuitenkin huomioi aloitteen arvokkaat periaatteet siten, että tulevissa rakennus- ja peruskorjaus -hankkeissa luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja paikallisen lajiston huomioiminen pidetään mukana yhtenä suunnittelun taustatekijänä silloin, kun se on kohteen tekniset ja taloudelliset reunaehdot huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Samalla esitetään, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Keskustelun jälkeen lautakunta päätti yksimielisesti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle vastauksenaan valtuustoaloitteeseen, että mahdollisuuksien mukaan toteutetaan tervapääskyjen pönttöjen lisäämiseksi pilotointi, jossa huomioidaan edellä asian esittelyosassa todetut riskit. Lähtökohtaisesti pesien asennukset toteutetaan puistokohteisiin ja ajoitetaan huoltotöiden yhteyteen. Pesiä ei saa sijoittaa toimitilarakennuksiin, eikä tästä saa aiheutua kunnalle kohtuuttomia kustannuksia. Samalla lautakunta esittää, että valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus 23.11.2026
640/10.03.01.00.02.00/2026

Valmistelija

Toimitilapäällikkö Karhinen Soile, soile.karhinen@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi tekninen ja elinvoimalautakunnan vastauksen liittyen valtuustoaloitteeseen tervapääskyjen pesäpaikkojen lisääminen ja turvaaminen. Kunnanhallitus toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi ja lähettää aloitteen käsittelyn valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto § 80 16.11.2026
Kunnanhallitus 23.11.2026

9
Valtuustoaloite Kierrättämisen aloittaminen Mäntsälän kunnantalolla järjestetyissä tarjoiluja sisältävissä kokouksissa

Kunnanvaltuusto 16.11.2026 § 80

Valtuutettu Satu Orajärvi ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 16.11.2026:

” Mäntsälän kunnantalolla järjestetään kunnanvaltuuston kokous pääsääntöisesti joka kuukausi. Kunnanhallitus kokoontuu pääsääntöisesti joka toinen viikko. Lautakuntia on kuusi, ja ne kokoontuvat pääsääntöisesti kuukausittain. Vaikuttamistoimielimiä on neljä, ja ne kokoontuvat 4 – 10 kertaa vuodessa. Lisäksi kunnantalolla järjestetään muita kunnan järjestämiä kokouksia ja tilaisuuksia, joihin sisältyy tarjoiluja.

Lähes kaikkiin kunnan toimielinten kokouksiin liittyy jonkinlainen kokoustarjoilu, sisältäen yleensä kahvin/teen ja sämpylän/piirakan/kahvileivän/hedelmän tms. Kokouksen jälkeen osallistujat palauttavat yleensä astiat ja kaikki roskat (biojätteen, servietit, muovi- tai pahvimukit yms.) pöydille, tarjoilukärryyn tai sekajäteroskakoriin, eikä minkäänlaista kierrätysmahdollisuutta ole tähän mennessä järjestetty.

Olen maininnut kierrätyksen puuttumisesta useamman kerran, mutta muutosta asiassa ei ole tapahtunut. Roskien kierrätys on perusasia ja on tärkeää, että roskat kierrätetään myös Mäntsälän kunnantalon tiloissa järjestetyissä tilaisuuksissa. Kierrätyksen järjestäminen kunnantalon kokouksissa ei arvioni mukaan voine olla kustannus- tai resurssikysymys, vaan lähinnä järjestelykysymys.

Edellä esitetyn vuoksi me allekirjoittaneet esitämme, että

Mäntsälän kunta lisää viipymättä kierrätysmahdollisuuden kunnantalolla järjestettävien, erilaisten kunnan hallintoelinten kokousten, ja muiden vastaavien tarjoiluja sisältävien kokousten ja tilaisuuksien yhteyteen.

Kierrätysastiat tulisi järjestää ainakin biojätteelle, pahville ja muoville.

Mäntsälässä 16.11.2026

Satu Orajärvi”

Päätösehdotus

Päätösehdotus

Päätös

Kunnanvaltuusto § 80 16.11.2026
Kunnanhallitus 23.11.2026

Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Valtuustoaloite Kierrättämisen aloittaminen Mäntsälän kunnantalolla järjestetyissä tarjoiluja sisältävissä kokouksissa

Kunnanhallitus 23.11.2026
779/11.07.00.00/2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen tekninen ja elinvoimapalveluille valmisteltavaksi.

Päätös

Kunnanvaltuusto § 81 16.11.2026
Kunnanhallitus 23.11.2026

10
Valtuustoaloite mäntsäläläisten nuorten työllisyyden tukemiseksi

Kunnanvaltuusto 16.11.2026 § 81

Valtuutettu Suvi Timonen ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 16.11.2026:

” Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Mäntsälän kunta selvittää mahdollisuudet lisätä harjoittelu-, kesätyö- ja muita määräaikaisia työpaikkoja sellaisille mäntsäläläisille nuorille (käytännössä alle 25- tai alle 30-vuotiaille työttömille työnhakijoille), jotka ovat suorittaneet vähintään toisen asteen tutkinnon ja joiden työttömyys on jatkunut vähintään kolmen kuukauden ajan.

Perustelut

Työllisyystilanteen heikkeneminen näkyy erityisen voimakkaasti nuorten asemassa. Monilla toisen asteen tai korkea-asteen tutkinnon suorittaneilla nuorilla on koulutuksen tuottama osaaminen, mutta vain vähän tai ei lainkaan koulutusta vastaavaa työkokemusta. Samanaikaisesti avoimia työpaikkoja on tarjolla vähän ja työnhakijoita paljon, jolloin työnantajat valitsevat usein hakijoita, joilla on jo vahvempi työkokemus alalta.

Tämän seurauksena moni nuori ajautuu tilanteeseen, jossa erityisesti ensimmäisten oman alan työpaikkojen saaminen on erittäin vaikeaa. Pitkittyvä työttömyys valmistumisen jälkeisinä vuosina heikentää työmarkkina-asemaa entisestään, kasvattaa syrjäytymisriskiä ja voi johtaa osaamisen vanhenemiseen sekä uskon heikkenemiseen omiin työllistymismahdollisuuksiin.

Tarve uusille toimenpiteille korostuu alueellisen työllisyystilanteen vuoksi. KEHA-keskuksen valtakunnallisen työvoimapalveluiden tilastokatsauksen (01–08/2026) mukaan Keski-Uudenmaan työllisyysalue sijoittuu työllisyysalueiden vertailussa kolmanneksi heikoimmaksi Suomessa (dia 51). Tilanteen ollessa työllisyysalueella hyvin haastava, tarvitaan nuorten työllistymisen edistämiseksi toimia myös kuntatasolla.

Kunnilla onkin mahdollisuus toimia suunnannäyttäjinä nuorten työllistymisen tukemisessa. Useissa kunnissa on viime aikoina etsitty uusia keinoja vastata vastavalmistuneiden heikkoon työllisyystilanteeseen ja yksi vaihtoehto on ollut kunnan tarjoamien määräaikaisten työpaikkojen lisääminen. Esimerkiksi Lieksassa on käynnistetty toimintamalli, jossa kaupunki työllistää kaikki alle 29-vuotiaat vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet työttömät nuoret määräajaksi. Tavoitteena on tarjota nuorille työkokemusta, vahvistaa työelämävalmiuksia ja helpottaa siirtymistä avoimille työmarkkinoille.

Kunnanvaltuusto § 81 16.11.2026
Kunnanhallitus 23.11.2026

Mäntsälässä olisi syytä arvioida, voisiko vastaavanlainen toimintamalli auttaa paikallisia nuoria työllistymään. Lyhyetkin määräaikaiset työjaksot tai harjoittelut voivat merkittävästi parantaa nuoren mahdollisuuksia saada myöhemmin pysyvää työtä sekä ehkäistä työttömyyden pitkittymistä.

Aloite

Edellä esitetyin perustein esitämme, että Mäntsälän kunta selvittää mahdollisuudet lisätä kunnan tarjoamia harjoittelu-, kesätyö- ja muita määräaikaisia työpaikkoja mäntsäläläisille nuorille, jotka ovat suorittaneet vähintään toisen asteen tutkinnon ja olleet yhtäjaksoisesti työttömänä vähintään kolme kuukautta, sekä valmistelee tarvittaessa pilotin, jossa kohderyhmään kuuluville nuorille tarjotaan määräaikaisia työllistymismahdollisuuksia kunta tai kuntakonsernin eri tehtävissä.

Pilotin avulla nuoret saisivat arvokasta työkokemusta ja vahvistaisivat asemaansa työmarkkinoilla. Samalla kunta hyötyisi vastavalmistuneiden osaamisesta ja uusista näkökulmista. Toimintamalli voisi myös vahvistaa nuorten kiinnittymistä Mäntsälään, vähentää pitkittyneestä työttömyydestä kunnalle aiheutuvia kustannuksia sekä tukea kunnan strategista tavoitetta kohdentaa työllisyys- ja nuorten palveluja erityisesti syrjäytymisvaarassa oleviin nuoriin.

Mäntsälässä 16.11.2026

Allekirjoitukset

Suvi Timonen”

Päätös

Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Valtuustoaloite mäntsäläläisten nuorten työllisyyden tukemiseksi

Kunnanhallitus 23.11.2026
780/14.00.01/2026

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen hallintopalveluille valmisteltavaksi.

Kunnanvaltuusto	§ 81	16.11.2026
Kunnanhallitus		23.11.2026

Päätös

Kunnanhallitus 23.11.2026

11
Viranhaltijapäätökset

Kunnanhallitus 23.11.2026

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat viranhaltijapäätökset:

Kunnanjohtaja
17.11.2026 § 21 As Oy Valotörmän käyttövesiputkiston remontti
20.11.2026 § 22 Mäntsälän kunnan yleinen valmiussuunnitelma

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä mainittuihin viranhaltijapäätöksiin.

Päätös

12
Lautakuntien pöytäkirjat

Kunnanhallitus 23.11.2026

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat pöytäkirjat:

- Tekninen ja elinvoimalautakunnan pöytäkirja 10.11.2026
- Kuntakehityslautakunnan pöytäkirja 11.11.2026

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä mainittuihin päätöksiin.

Päätös

Kunnanhallitus 23.11.2026

13
Ilmoitusasiat

Kunnanhallitus 23.11.2026

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat asiat:

- Kunnanhallituksen vuoden 2027 kokousten kalenterikutsut on lähetetty kunnanhallituksen jäsenille @lh.mantsala.fi -posteihin
- Kunnanhallituksen kokous ja jouluruokailu on Sälinkään kartanolla 14.12.2026 klo 16.00. Jouluruokailu on kokouksen jälkeen.
- Keudan yhtymähallituksen pöytäkirja 6.11.2026
- KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan pöytäkirja 10.11.2026
- Tarkastuslautakunnan pöytäkirja 11.11.2026
- Uudenmaan maakuntahallituksen esityslista 23.11.2026
- Keudan yhtymävaltuuston esityslista 25.11.2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi.

Päätös